स्थानीय तह स्तरीय

स्वास्थ्य क्षेत्रको बार्षिक समीक्षा कार्यक्रम

आ.ब. २०८२/८३

प्रतापपुर गाँउपालिका

मितिः २०८३/०५/१०-११ गते

प्रस्तुतिकरण- १

कार्यक्रमको उद्देश्य

- विगत आर्थिक वर्षमा स्वास्थ्य क्षेत्रमा सञ्चालन भएका कार्यक्रम तथा गतिविधिहरूको प्रगति, उपलब्धि र प्रभावको समीक्षा गर्नु।
- स्वास्थ्य कार्यक्रमको लक्ष्यअनुसारको उपलब्धि, सेवा प्रवाह तथा सूचकहरूको अवस्था विश्लेषण गर्नु।
- कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा देखिएका समस्या, चुनौती तथा कमी–कमजोरीहरू पहिचान गरी समाधानका उपायहरू तय गर्नु।
- स्वास्थ्यसम्बन्धी तथ्याङ्कको समीक्षा, गुणस्तर सुधार तथा तथ्यमा आधारित योजना निर्माण र निर्णय प्रक्रियालाई सुदृढ गर्नु।
- स्थानीय तह, स्वास्थ्य संस्था तथा सरोकारवालाबीच भएको समन्वय र सहकार्यको समीक्षा गर्दै आगामी वर्षका लागि प्रभावकारी समन्वयको आधार तयार गर्नु।
- आगामी आर्थिक वर्षका स्वास्थ्य कार्यक्रमका लागि प्राथमिकता निर्धारण, योजना तर्जुमा तथा बजेट विनियोजनका लागि आवश्यक आधार तयार गर्नु।

प्रस्तुतिकरण- २

स्थानीय तहको लक्षित जनसंख्या, २०८२/८३

Target Population	Number
Population under 1 year	848
Pop (0-23 Month)	1691
Population 12 - 23 months	843
Pop (12-59 Month)	3318
Population under 5 years	4166
Population aged 6-59 months	3672
Adolescent Population Aged 10-19 Years Female	
Female population aged 15-49 years	14699
Total expected live birth	848
Total expected pregnancies	999
Total population	50633

वडा अनुसारको स्वास्थ्य संस्थाको बिबरण (नक्सा)

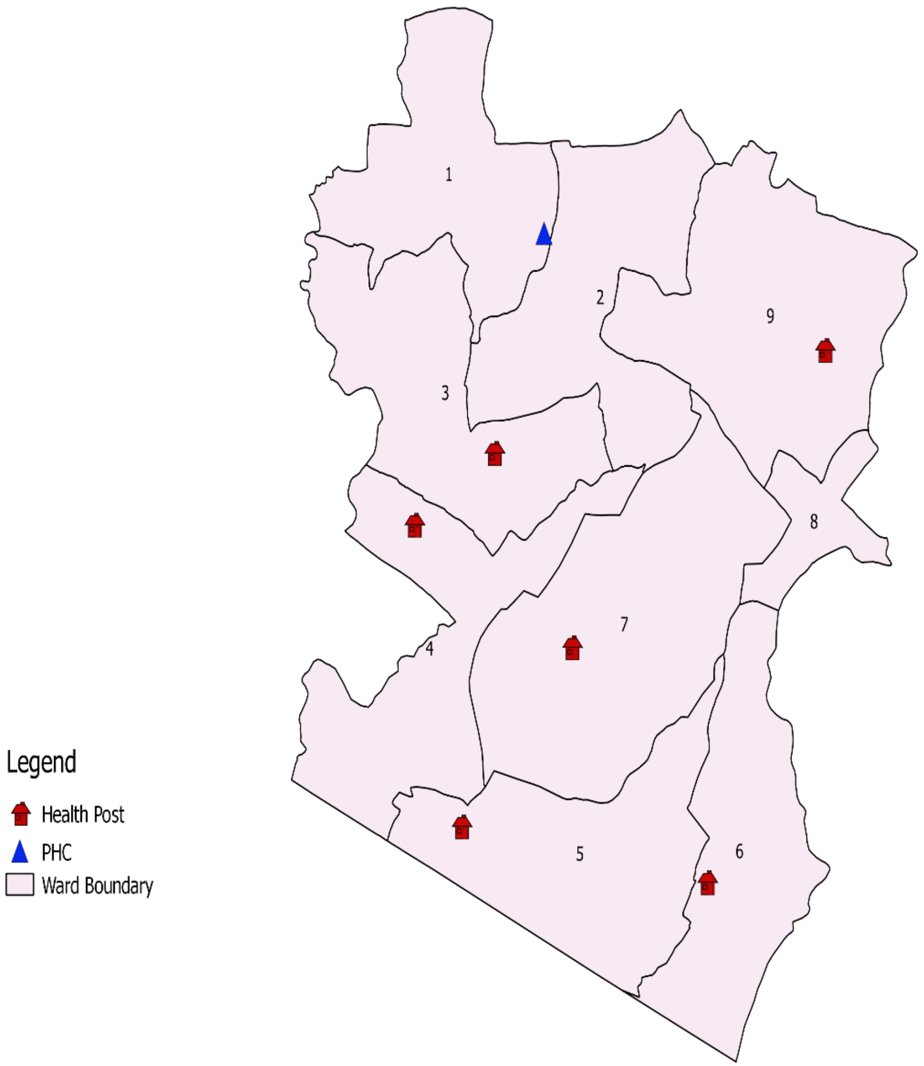

स्वास्थ्य संस्थाको प्रकार	संख्या
आधारभूत अस्पताल	(१५बेड) निर्माणाधीन १
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	1
स्वास्थ्य चौकी	6
आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	2
सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	0
शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	0
शहरी स्वास्थ्य प्रबर्दन केन्द्र	0
आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	1

स्थानीय तहको बिबरण

बिबरण	संख्या
सरकारी अस्पताल (स्थानीय तहबाट संचालित)	१
सरकारी अस्पताल (संघीय तथा प्रादेशिक)	
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	
स्वास्थ्य चौकी	६
आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	२
शहरि स्वास्थ्य केन्द्र/सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	
गाउँघर क्लिनिक	

बिबरण	संख्या
खोप क्लिनिक	
सुरक्षित प्रसुति केन्द्र	
BEONC	
CEONC	
Gene-xpert center	१
DR Centre	
HTC Centre	
ART Centre	
CD4 Centre	
NRH	
महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम् सेविका	६०

(यसको बिबरण माथिको नक्सामा देखाउन सके नक्सामा राख्ने अन्यथा यसै तालिकमा देखाउने)

नेपाल स्वास्थ्य संस्था पञ्जीकरणमा अध्याबधिक भएको स्वास्थ्य संस्थाको बिबरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	अध्याबधिक भएको	अध्याबधिक नभएको
भिठ्ठा आ.स्व. से केन्द्र	**भएको**	
जगन्नाथपुर आधारभुत अस्पताल	**भएको**	
सोमनी स्वास्थ्य चौकी	**भएको**	
ठुलो खैरटवा स्वा.चौकी	**भएको**	
बैदौली स्वा. चौकी	**भएको**	
गुठी प्रसौनी स्वा.चौकी	**भएको**	
गुठी सूर्यपुरा स्वा.चौकी	**भएको**	
पिपरपाती आ.स्व. से केन्द्र	**भएको**	
प्रतापपुर स्वास्थ्य चौकी	**भएको**	

जनशक्ति बिबरण (स्वास्थ्य तर्फ)

पद	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	हाल कार्यरत संख्या					जम्मा
		स्थायी	करार (छात्रबृत्ती)	करार (कार्यक्रम)	करार (समिति)	करार (अन्य)	
मेडिकल सुपरिन्टेन्डेन्ट/ कन्सल्टेन्ट	१						
मेडिकल अधिकृत	२						
प्यारामेडिक्स (हे.अ.,अ.हे.व.)	३२	१८				१३	२९
नर्सिंग(स्ताफ नर्स, अ.न.मि.)	२१	१६		३		३	२०
अन्य प्राविधिक (ल्याब)	१	१				३	५
कार्यालय सहयोगी	९					८	८
स्वीपर						४	४

नेपाल स्वास्थ्य जनशक्ति ब्यबस्थापन सूचना प्रणालीमा अध्याबधिक भएको जनशक्ति बिबरण

स्वास्थ्य संस्था/निकाय	जम्मा कार्यरत स्वास्थ्य जनशक्ति	प्रणालीमा प्रबृष्टि भएको संख्या
भिठ्ठा आ.स्व. से केन्द्र	२	२
जगन्नाथपुर आधारभुत अस्पताल	१५	१४
सोमनी स्वास्थ्य चौकी	६	६
ठुलो खैरटवा स्वा.चौकी	९	८
बैदौली स्वा. चौकी	५	५
गुठी प्रसौनी स्वा.चौकी	६	५
गुठी सूर्यपुरा स्वा.चौकी	७	६
पिपरपाती आ.स्व. से केन्द्र	३	३
प्रतापपुर स्वास्थ्य चौकी	८	८

सहमति लिगि आएका नँया कर्मचारी **प्रबृष्टि नभएको**

महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका सम्बन्धि बिबरण

स्वास्थ्य संस्था/निकाय	जम्मा कार्यरत FCHV संख्या	DHIS-2 (FCHV App) मा अध्याबधिक भएको संख्या
भिठा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	५	५
जगरनाथपुर आधारभूत अस्पताल	४	४
सोमनी स्वास्थ्य चौकी	७	७
ठुलो खैरतावा स्वास्थ्य चौकी	९	९
बैदौली स्वास्थ्य चौकी	९	९
गुठि प्रसौनी स्वास्थ्य चौकी	६	६
गुठि सूर्यपुरा स्वास्थ्य चौकी	९	८
पिपरपाती स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	५	५
प्रतापपुर स्वास्थ्य चौकी	७	७

गत आ.ब.को बार्षिक समीक्षाको उठेका विषयहरूको कार्यान्वयन अवस्था

गत आर्थिक बर्षको समीक्षाबाट पहिचान गरिएका प्राथमिकताहरू	हालको प्रगति/कार्यान्वयन अवस्था
RoUSG सेवा संचालन	पुरा भएको
पोषण मैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा	पुरा भएको
कर्मचारी व्यवस्थापन	पुरा भएको
खोप क्लिनिक भवन	पुरा भएको
औषधीको नियमित आपुर्ति	पुरा भएको

प्रस्तुतिकरण- ३

जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५ र जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७७

आधारभूत स्वास्थ्य सेवा कार्यान्वयन अवस्था

ऐन तथा नियमावलीको ब्यबस्था	कार्यान्वयनको अवस्था
खोप सेवा	२९ वटा खोप केन्द्र संचालन, १ कोल्डचेन सेन्टर, ७ वडामा भ्याक्सिन ढुवानी र खोप सेवा संचालन
एकीकृत नवजात शिशु तथा बालरोग व्यवस्थापन पोषण सेवा गर्भवती, प्रसव तथा सुत्केरी सेवा परिवार नियोजन गर्भपतन तथा प्रजनन स्वास्थ्य मातृ, नवजात शिशु तथा बाल स्वास्थ्य	सबै स्वास्थ्य संथाहरूमा IMNCI कार्यक्रम सञ्चालन बृद्धि अनुगमन, ४ वटा वडामा Birthing Centre,९ वटामानै परिवार नियोजन सेवा, गर्भपतन तथा प्रजनन स्वास्थ्य, मातृ, नवजात शिशु तथा बाल स्वास्थ्य
सरूवा रोग सम्बन्धी सेवा	९ वटामानै सरूवा रोग सम्बन्धी सेवा संचालनमा मा रहेको
सर्ने रोग तथा शारीरिक विकलाङ्गता सम्बन्धी सेवा	

जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५ र जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७७

आधारभूत स्वास्थ्य सेवा कार्यान्वयन अवस्था

ऐन तथा नियमावलीको ब्यबस्था	कार्यान्वयनको अवस्था
मानसिक रोग सम्बन्धी सेवा	भएको
जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवा	भएको
सामान्य आकस्मिक अवस्थाका सेवा	भएको
स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा	भएको
आयुर्वेद तथा अन्य मान्यता प्राप्त वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा	भएको
अन्य	

जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५ र जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७७

आधारभूत स्वास्थ्य सेवा कार्यान्वयन अवस्था

ऐन तथा नियमावलीको ब्यबस्था	कार्यान्वयनको अवस्था
दफा २१ को उपदफा ५ अनुसार स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि स्थानीय तहले नीजि वा गैरसरकारी स्वास्थ्य संस्थासँग आवश्यक साझेदारीको अवबस्था	*Helen Keller International, BES Nepal(Nutrition)* *iDE Nepal, SIAN(Nutrition Sensitive)* *The Leprosy Nepal, FAIRMAID(Leprosy)* *BNMT(TB)* *KIDS(MNH)*
दफा ५२ (घ) बमोजिम आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह नभएमा दफा ५३ (ख) बमोजिम पच्चीस हजार देखि पचास हजार सम्म जरिवाना र दफा ५७ (१) बमोजिम क्षतिपूर्ति प्रदान गरिएको अवस्था	*संख्या सहित बिस्तृतमा उल्लेख गर्ने*

आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको प्रगतिको अवस्था

सूचक	०८२/८३
General Services	
वर्ष भरि ९८ प्रकारका निशुल्क आधारभूत औषधी उपलब्ध भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	७
	९
आधारभूत स्वास्थ सेवाको लागि आवश्यक १८ प्रकारका औषधीजन्य सामग्री/उपकरण उपलब्ध भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	२
आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र सञ्चालन भएका वडाको संख्या	०
आधुनिक र आयुर्वेदिक दुबै किसिमका स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरेका स्वास्थ्य संस्था संख्या	०
स्थानीय तहको भौगोलिक क्षेत्रभित्र रहेका प्रादेशीक तथा संघीय प्रतिष्ठान/अस्पतालको संख्या	०

आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको प्रगतिको अवस्था

सूचक	०८२/८३
General Services	
आधारभूत आयुर्वेद सेवा प्रदान गरेका आयुर्वेद औषधालय/केन्द्र/अस्पताल संख्या	१
स्थानीय तहको भौगोलिक क्षेत्रभित्र रहेका आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्रदान गर्ने प्रादेशीक तथा संघीय प्रतिष्ठान/अस्पताल संख्या	०
गाउघर क्लिनिक तथा खोप क्लिनिक सञ्चालन गरेका स्वास्थ्य संस्था संख्या	९
न्यूनतम सेवा मापदण्ड (MSS) मूल्यांकन गरिएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	८
न्यूनतम सेवा मापदण्डमा ८५% भन्दा माथि प्राप्ताङ्क रहेका स्वास्थ्य संस्था संख्या	४
बर्षको एक पटक सामाजिक परीक्षण गरेका स्वास्थ्य संस्था संख्या	९

स्थानीय तहको स्वास्थ्य सम्बन्धी कानून, नीति, रणनीति र कार्यविधि सम्बन्धित प्रगति बिश्लेषण

कानुन, नीति, रणनीति र कार्यविधि	कार्यान्वयनको अवस्था
1. स्वास्थ्य ऐन -२०७९ 2. स्वास्थ्य नीति – २०७९ 3. स्वास्थ्य क्षेत्रको अनुगमन र मुल्यांकन तथा सुपरिवेक्षक निर्देशिका -२०७९ 4. मात्रु तथा नवशिशु आकस्मिक चक्र स्थापना संचालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका -२०७९ 5. स्वास्थ्य संकट एवम बिपत पुर्ब तयारि तथा प्रतिकार्य योजना – २०७९ 6. कुष्ठ रोग नियन्त्रण सम्बन्धि ५ बर्षे रणनिति योजना- २०८१/२०८२ देखि २०८५/०८६ 7. आधारभूत अस्पताल व्यवस्थापन तथा संचालन कार्यविधि – २०७९ 8. गर्भवती , सुत्केरी तथा नवजात शिशुलाई जटिल अवस्थामा आकस्मिक प्रेषण यातायात खर्च सहयोग निर्देशिका -२०८१ 9. बिपन्न नागरिक मोतिबिन्दु उपचार बिशेष आर्थिक सुबिधा निरदेशिका – २०८२ 10. एम्बुलेन्स सेवा संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि -२०८० 11. जेस्ठ नागरिक तथा अपांग संग अध्यक्ष स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम कार्यावयन निर्देशिका- २०८२	कार्यावयन भइरहेको

स्थानीय तहको स्वास्थ्य सम्बन्धी कानून, नीति, रणनीति र कार्यविधि सम्बन्धित प्रगति बिश्लेषण

कानुन, नीति, रणनीति र कार्यविधि	कार्यान्वयनको अवस्था
1. एक गाउँ एक स्वास्थ्यकर्मी कार्यक्रम संचालन कार्यविधि – २०८२ 2. शिघ्र कुपोषित बालबालिका खोजपडताल (नियमित वृद्धि अनुगमन) कार्यक्रम संचालन निर्देशिका- २०८१ 3. फिल्ड (खोप र गाउँघर क्लिनिक) कार्यक्रममा खटिने कर्मचारीहरुको लागि यातायात खर्च सम्बन्धि निर्देशिका – २०८१ 4. महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरु लाई मासिक यातयात सम्बन्धि खर्च निर्देशिका – २०८१ 5. बिद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन कार्यविधि- २०८२ 6. ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड सेवा संचालन कार्यविधि ,२०८२ 7. प्रतापपुर गाउँपालिकामा उपेक्षित उष्ण प्रदेशिय रोग प्रभावित नागरिकका लागि स्वयम् हेरचाह समुह गठन, व्यवस्थापन तथा परिचालन सम्वन्धी कार्यविधि, २०८१ 8. AMC (Annual Maintenance Contract) कार्यक्रम संचालन कार्यविधि- २०८२ 9. पोषण मैत्री पालिका निर्माण निर्देशिका २०८३ 10. स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यस्थापन अनुदान निर्देशिका -२०८२	कार्यावयन भइरहेको

भौतिक तथा बित्तिय प्रगति

तह	कूल बजेट	भौतिक प्रगति प्रतिशत	बित्तिय प्रगति प्रतिशत
संघीय सशर्त अनुदान अन्तरगत	७३५२००००	१००	७३.७३
प्रदेश अनुदान अन्तरगत	१७००००००	१००	८६.८१
स्थानीय तह (स्वास्थ्य तथा जनसंख्या सँग सम्बन्धित)	१९०००००००	१००	८२.४७
विशेष अनुदान/अन्य	0	0	0

आ.ब. २०८२/८३ को स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रमबाट भएका प्रमुख उपलब्धीहरू

- ROUSG कार्यक्रम सुरुवात गरी नियमित रूपमा सञ्चालन गरिएको।
- ४,६३२ जनाको नसर्ने रोग (NCD) सम्बन्धी स्क्रीनिङ गरिएको।
- २ वटा स्वास्थ्य संस्थालाई पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा गर्न सफल भएको।
- प्रजनन स्वास्थ्य रुगणताको एकीकृत स्क्रिनिङ सञ्चालन गरी २०५ जनाको आङ खस्ने (Pelvic Organ Prolapse) सम्बन्धी समस्या पहिचान गरिएको, २०४ जनाको VIA स्क्रिनिङ, ६५ जनाको Obstetric Fistula सम्बन्धी परीक्षण तथा १९१ जनाको स्तन क्यान्सर स्क्रिनिङ गरिएको।
- साझेदार संस्थाको सहयोगमा ५८२ जनाको AI Screening मार्फत क्षयरोग (TB) परीक्षण तथा पहिचान गरिएको।
- साझेदार संस्थाको सहयोगमा कुष्ठरोग खोजपड्ताल कार्येक्रम स्क्रिनिङ गरिएको।
- प्रोटोकल अनुसार ४ पटक र ८ पटक गरिने पूर्वप्रसूति जाँच (ANC) तथा ४ पटक गरिने उत्तरप्रसूति जाँच (PNC) मा वृद्धि भएको।
- ६–५९ महिनाका बालबालिकामा कुपोषण पहिचानका लागि साझेदार संस्थासँगको सहकार्य तथा संघीय कार्यक्रम मार्फत वर्षमा २ पटक Z-score विधिबाट पोषण अवस्था परीक्षण तथा कुपोषण पहिचान गरिएको ।

आ.ब. २०८२/८३ को स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रमबाट भएका प्रमुख उपलब्धीहरू

- ४७१ जना किशोरीहरूलाई HPV खोप प्रदान गरिएको।
- प्रतापपुर गाउँपालिकालाई पूर्ण खोप सुनिश्चितता तथा दिगोपना र पूर्ण संस्थागत सुत्केरी सुनिश्चितता तथा दिगोपना पालिका घोषणा प्रक्रियालाई निरन्तरता दिइएको।
- गर्भवती महिलाहरूलाई फोलिक एसिड तथा क्याल्सियम चक्की वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको।
- जेष्ठ नागरिक तथा अपांग संग अध्यक्ष स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम संचालन गरि पहिलो चरणमा ६३१ र दोस्रो चरणमा ६०४ जना लाई सेवा प्रदान गरिएको ।
- PAMS V2 सम्बन्धि अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको , ९ वटै स्वास्थ्य संस्थामा सामाजिक परिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको |
- सुनौलो १००० दिनका विपन्न महिलाको पोषण सुधारको लागि आयआर्जन अनुदान अन्तर्गत २८ जना महिलालाई अनुदान प्रदान
- HPMSS दुई चरणनै सम्पन्न गरिएको तथा महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविका कार्यक्रम बार्षिक र अर्ध -बार्षिक समिक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको

प्रस्तुतिकरण- ४

% of Reporting Status

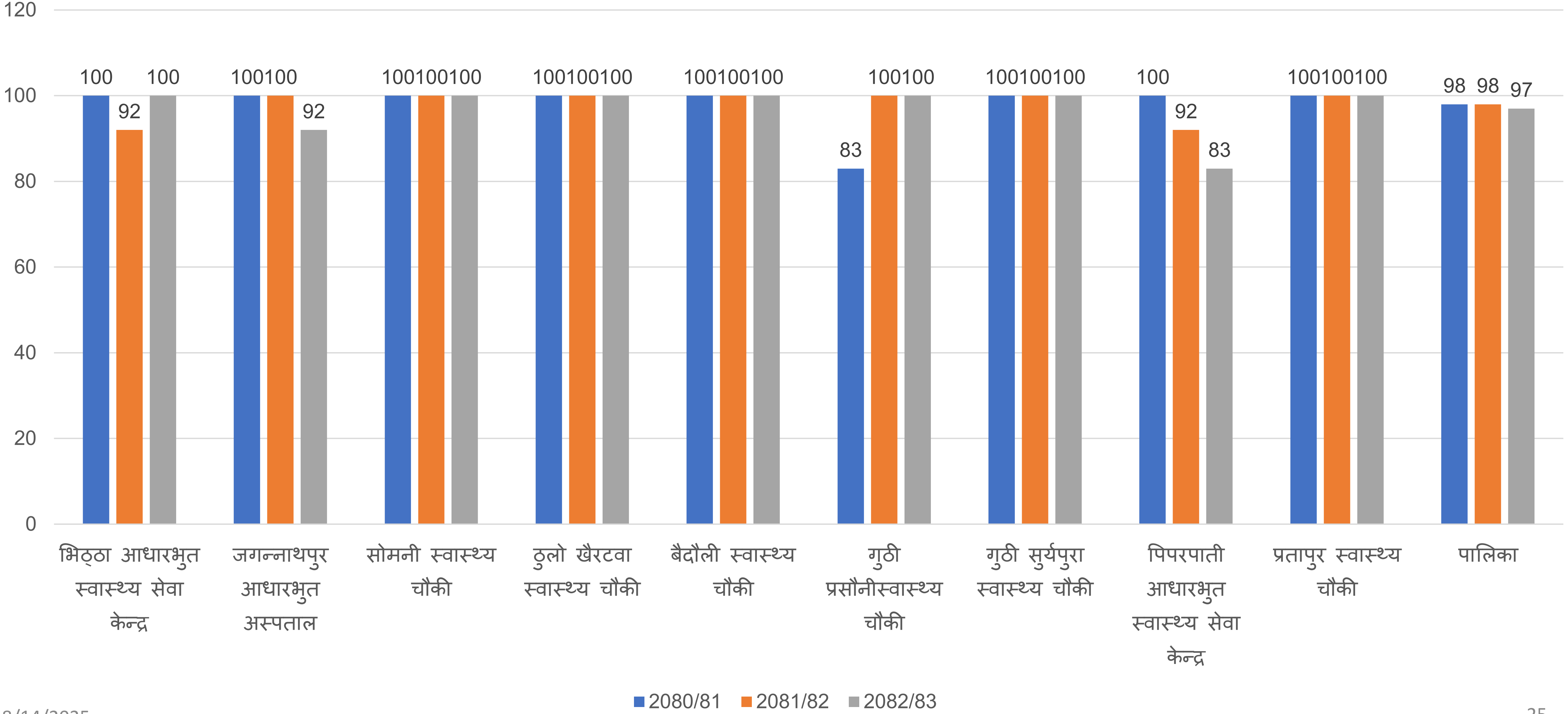

राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम
(National Immunization Programme)

Percentage of children under one year immunized with BCG by Ward

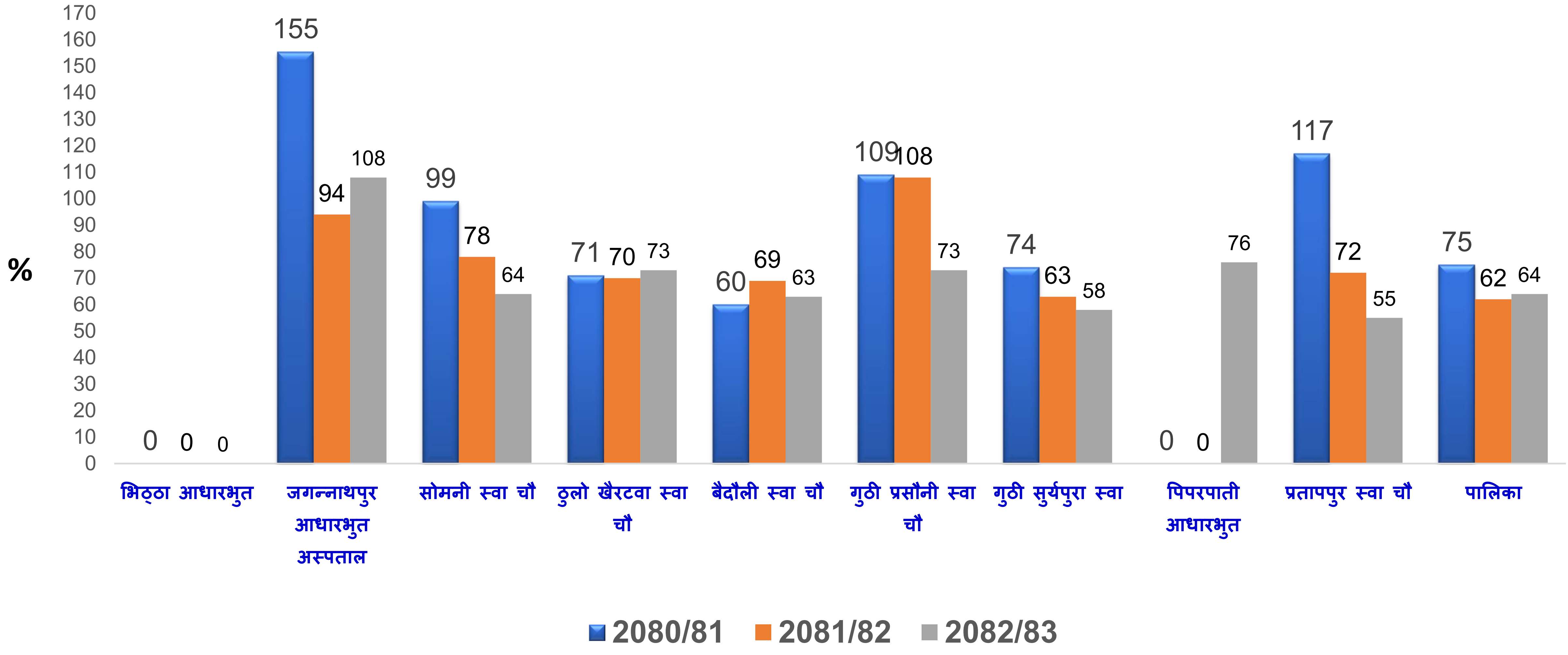

% of children under one year immunized with DPT-HepB-Hib3 by Ward

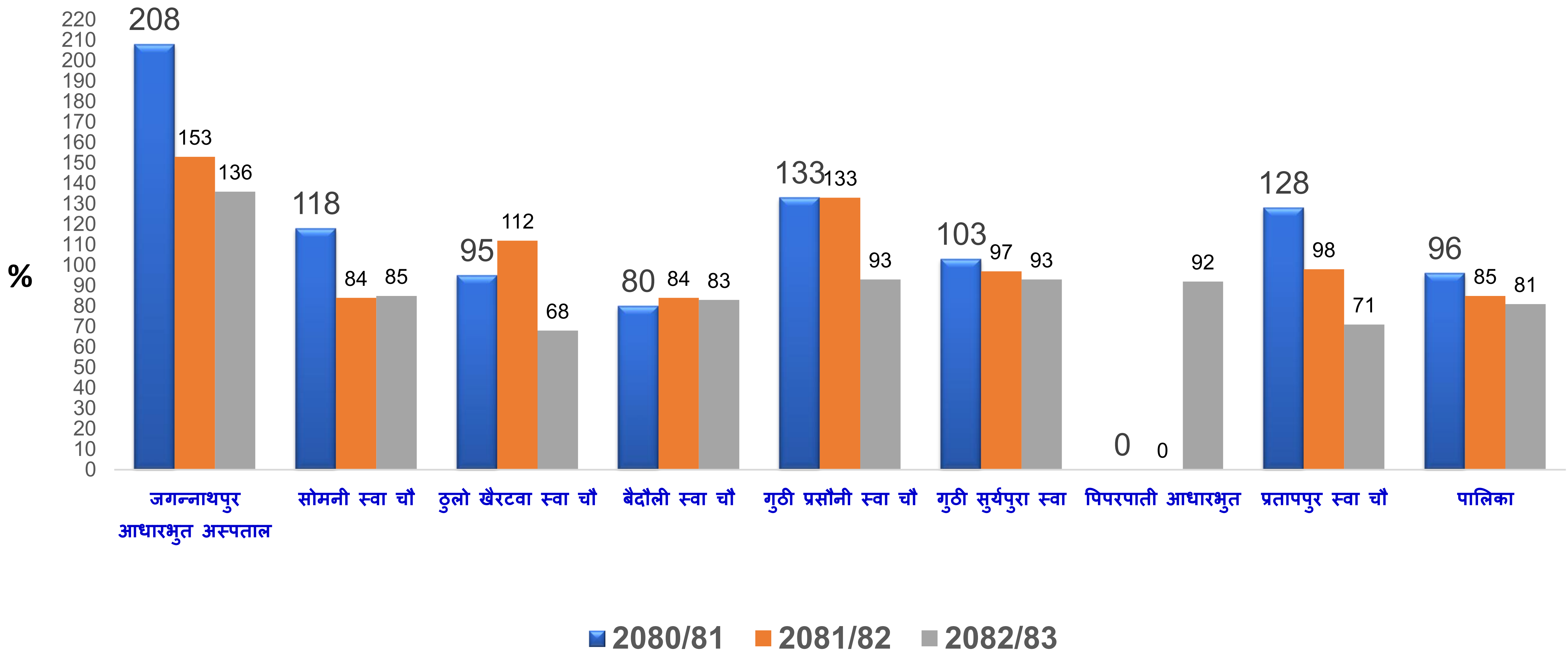

% of children aged 12-23 months immunized with MR 2 by Ward

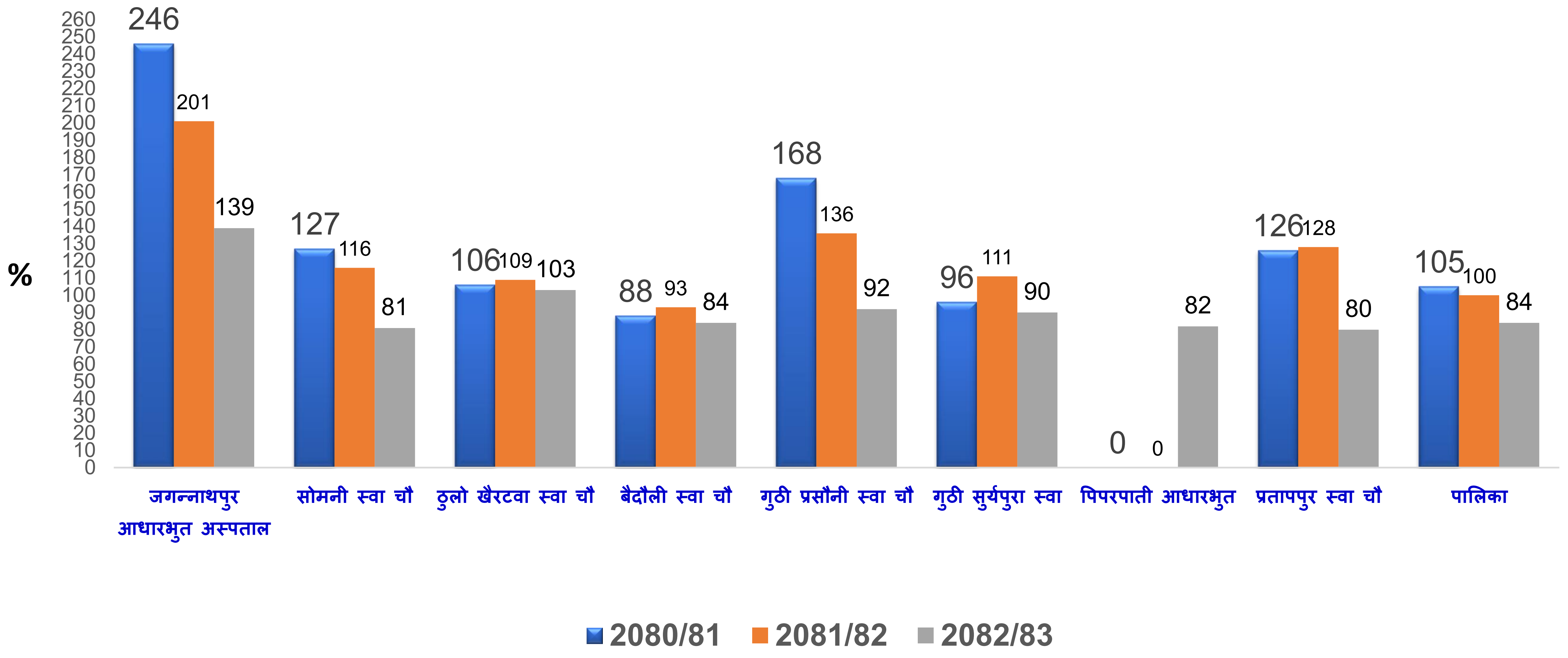

% of children aged 12-23 months immunized with JE by Ward

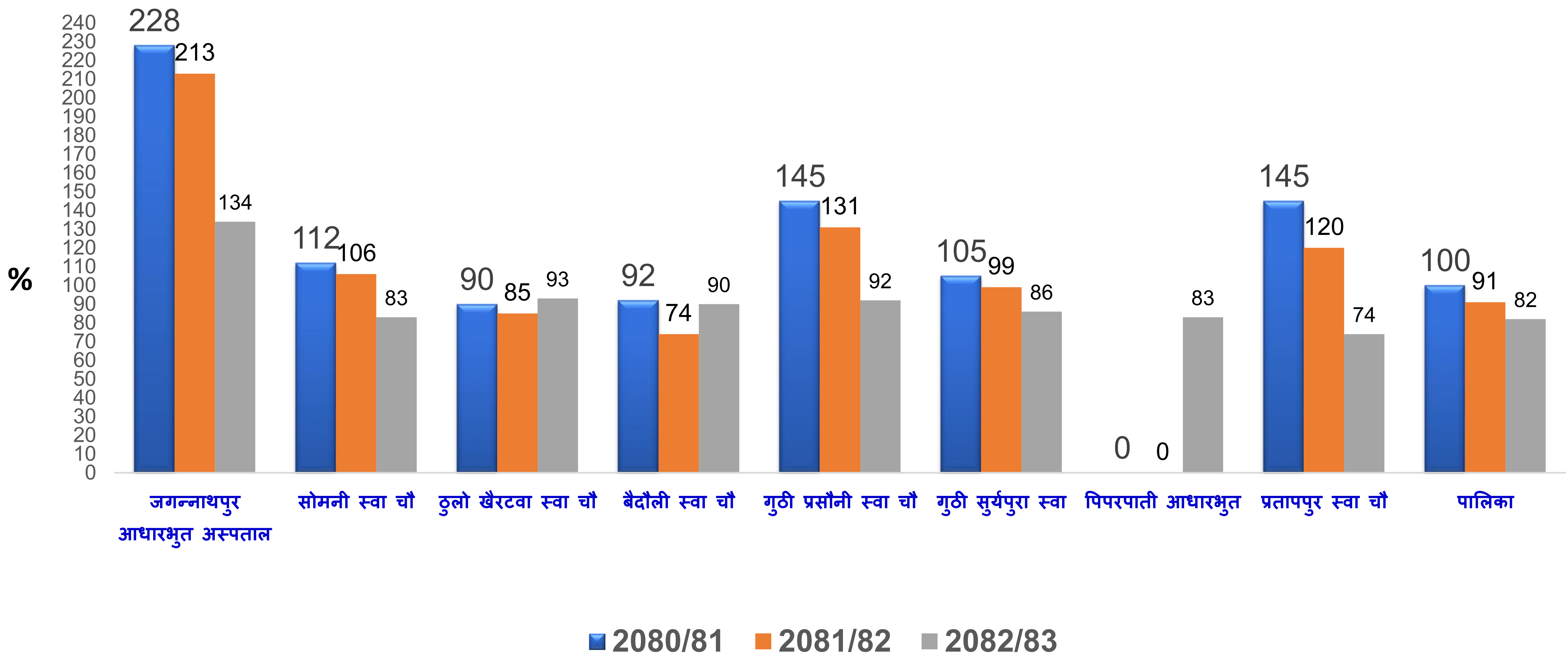

% of children aged 12-23 months full immunized by Ward

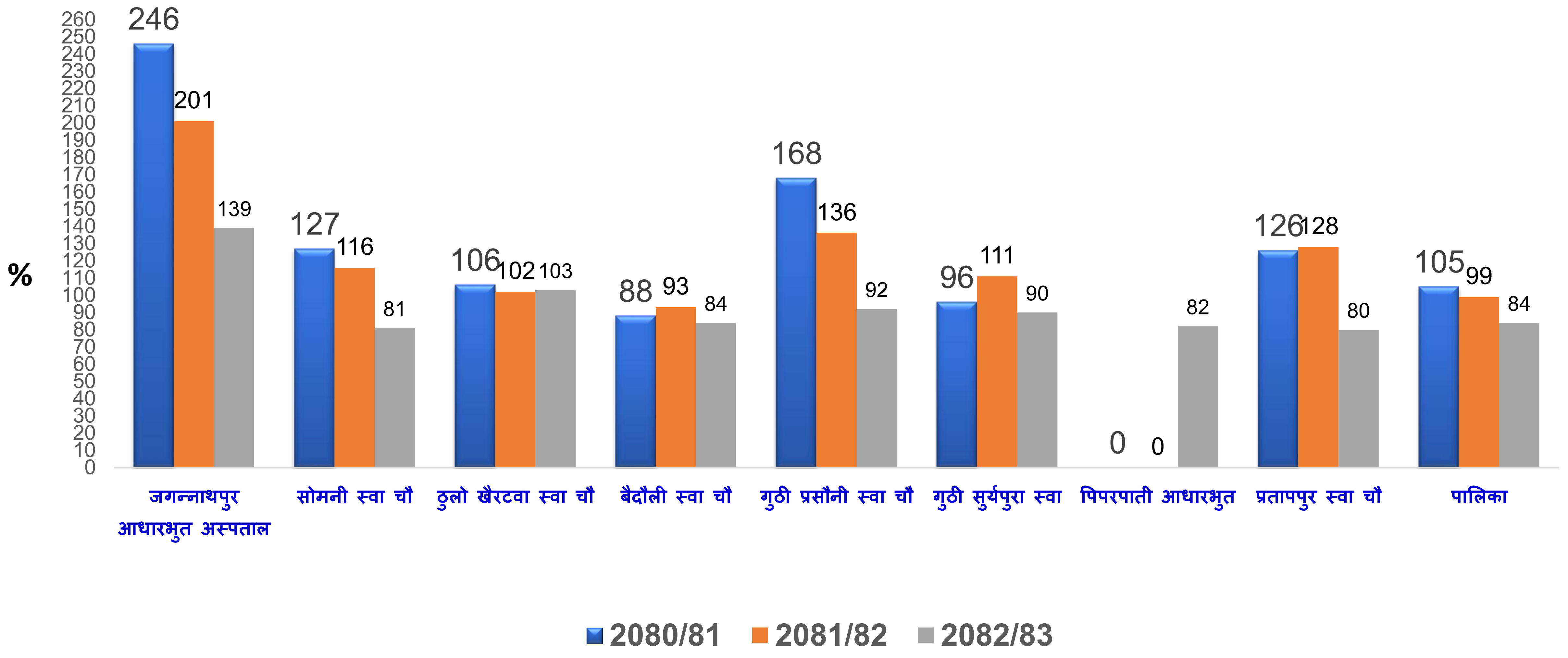

% of pregnant women who received Td2 and Td2+ by Ward

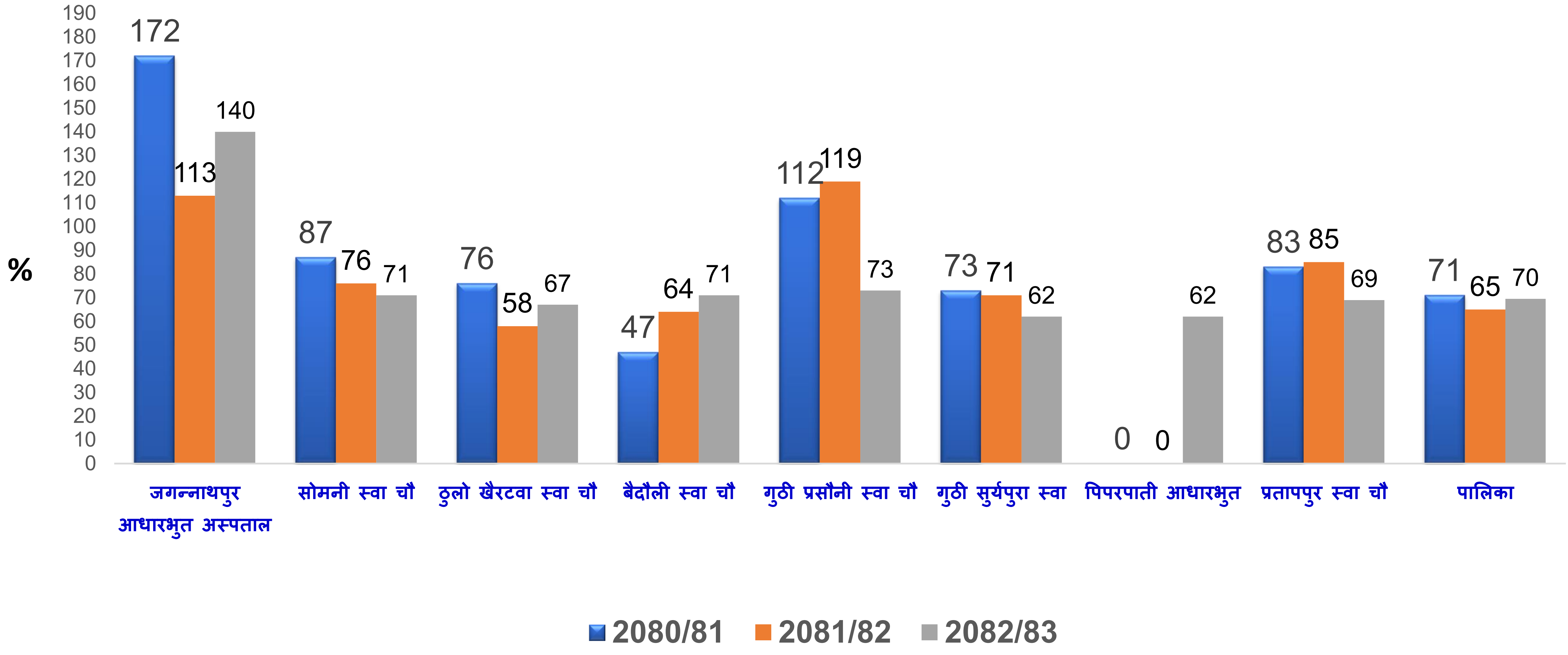

खोप कार्यक्रमको प्रगति बिबेचना (Interpretation)

असल अभ्यास	समस्या तथा चुनौतीहरू
• खोप सेसनसँगै सरसफाइसम्बन्धी सचेतना सेसन सञ्चालन गरी बालबालिका तथा अभिभावकलाई सरसफाइसम्बन्धी व्यवहार सुधारका लागि जानकारी प्रदान गरिएको। • सबै बालबालिकाको पूर्ण खोप सुनिश्चित गर्दै वडा हुँदै स्थानीय तहलाई पूर्ण खोप सुनिश्चितता घोषणा गर्न सफल भएको। • यस आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकारले लागू गरेको HPV खोप अभियान सफलतापूर्वक सञ्चालन गरी ९८% कभरेज हासिल गर्न सफल भएको। • खोप लगाउनुअघि बालबालिकाको स्वास्थ्य परीक्षण गरी स्वास्थ्य अवस्था सुनिश्चित गरेपछि मात्र खोप प्रदान गर्ने अभ्यास गरिएको।	१. अभिलेख त्रुटी हुँदा लक्षित बालबालिकाको वास्तविक खोप अवस्था पहिचान गर्न कठिनाइ २. खोप सेवाका लागि अभिवावकको स्वास्थ्य संस्था प्रतिको निर्भरता बढी हुनु । ३. केही खोपमा Drop-out Rate उच्च रहनु तथा लक्षित बालबालिकालाई खोपको सबै मात्रा समयमै पूरा गराउन चुनौती हुनु।

नवजात शिशु तथा बालरोगको एकीकृत ब्यबस्थापन कार्यक्रम
(IMNCI Programme)

पाँच बर्ष मुनिका नवजात शिशु तथा बाल रोगको व्यवस्थापन सेवा (IMNCI) लिएका प्रति हजार बालबालिकाको संख्या

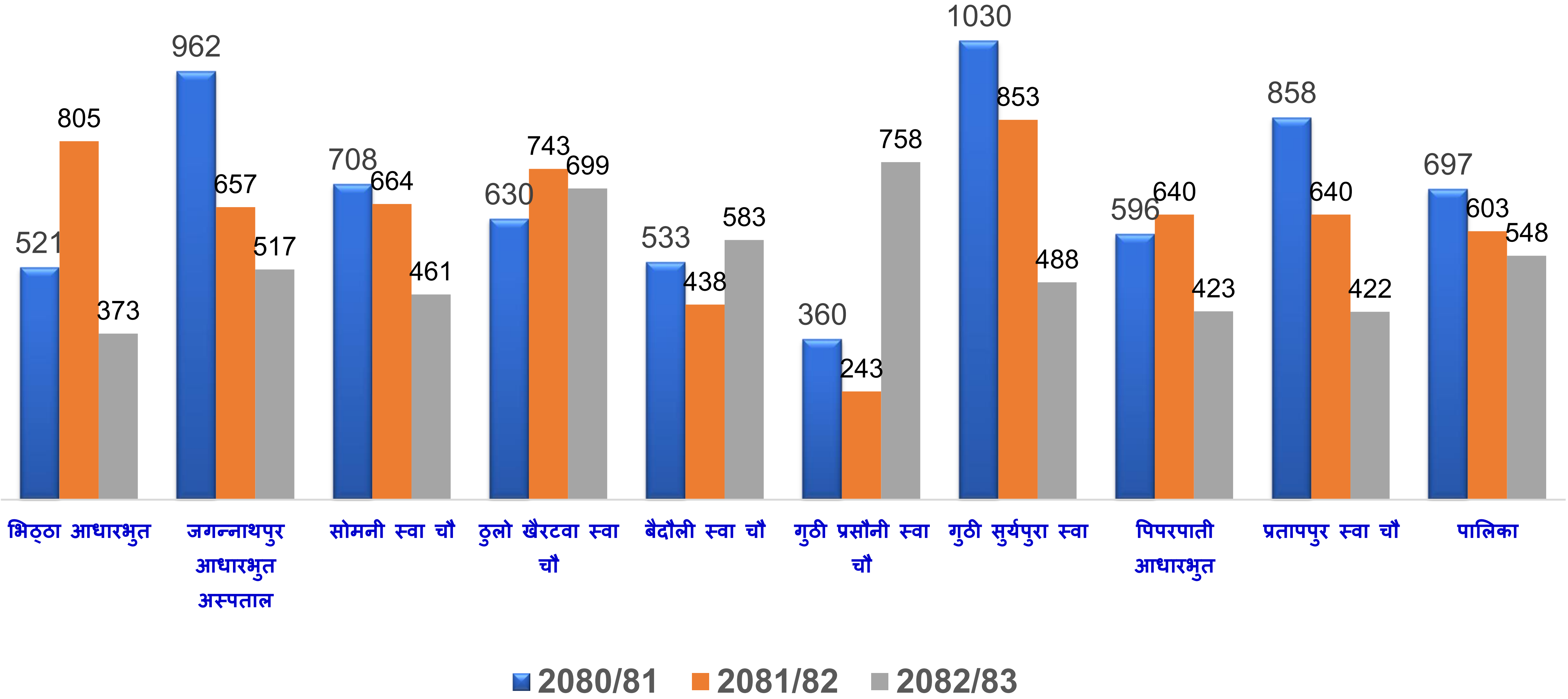

Percentage of infants (0-2 months) with PSBI receiving first dose of Injection Gentamicin

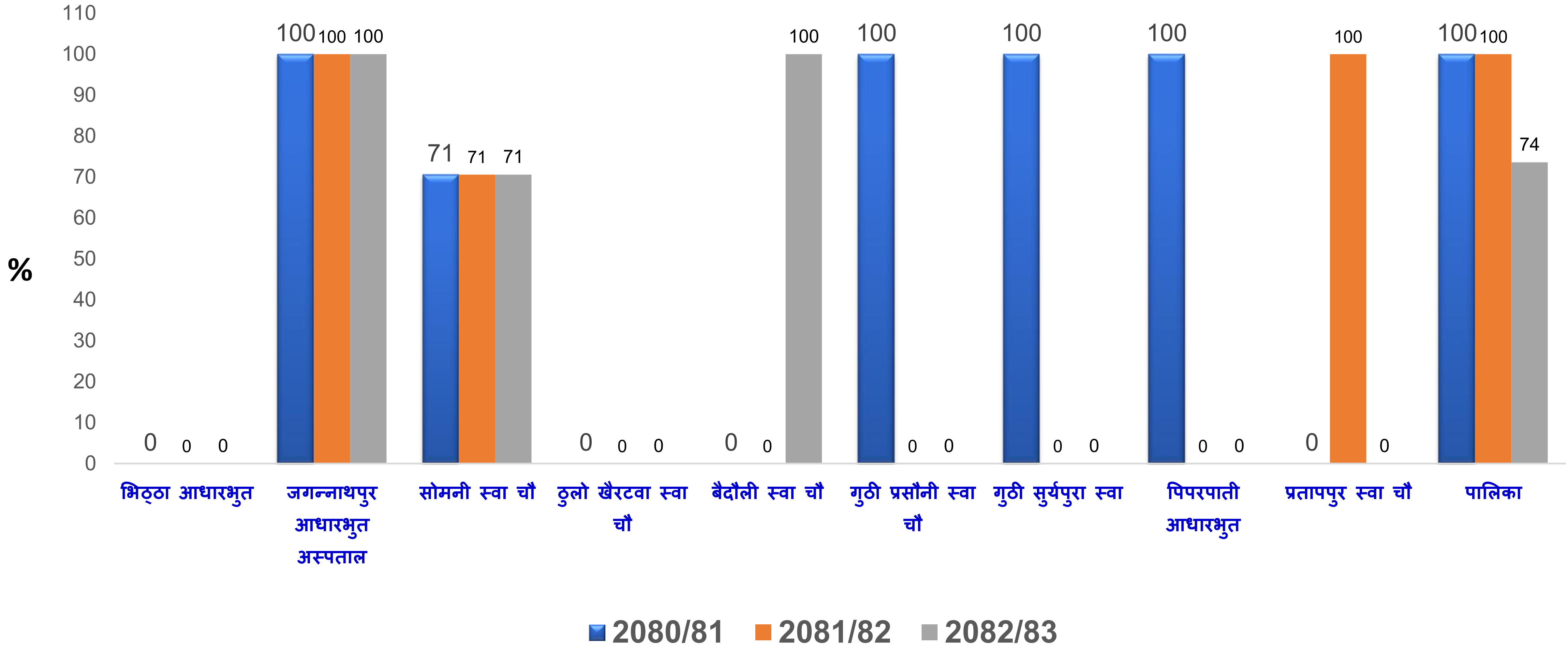

Percentage of children U5 years with Pneumonia treated with antibiotics (Amoxycillin)

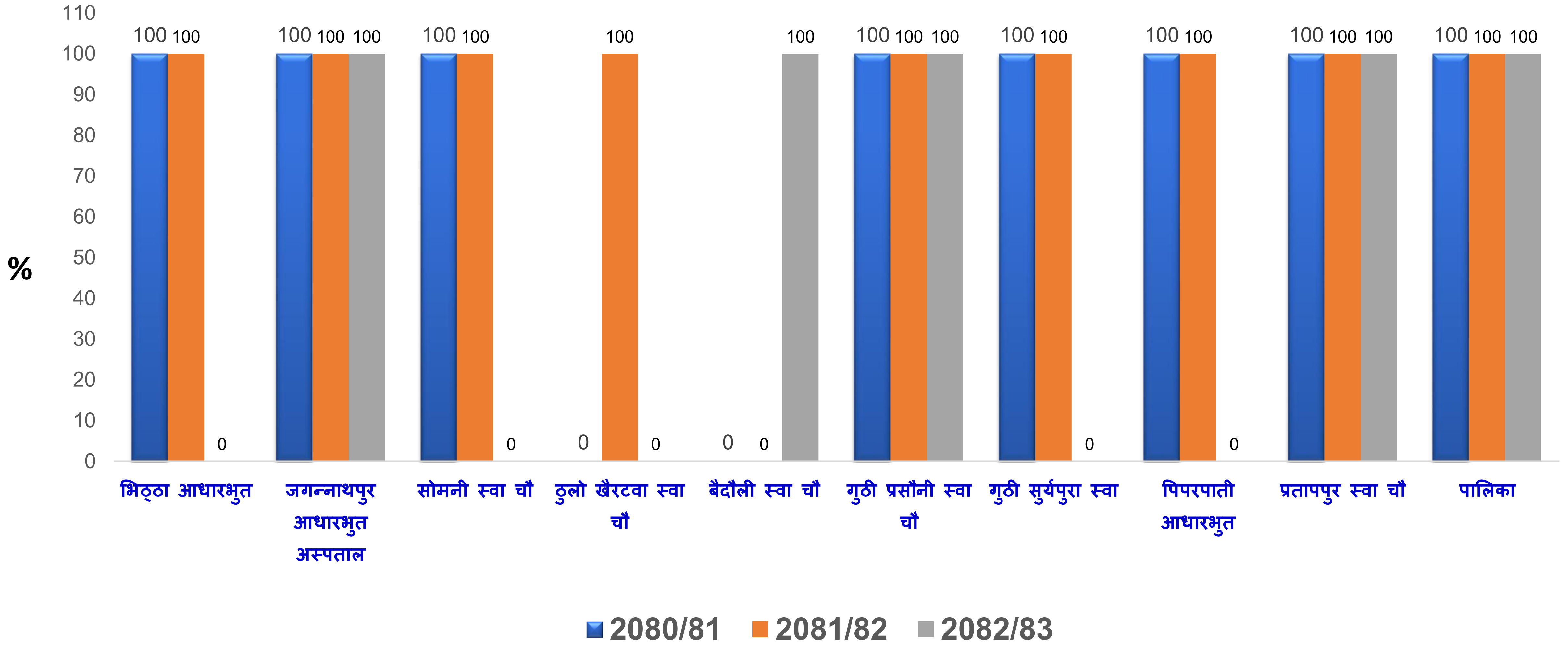

Percentage of children under five years with diarrhea treated with zinc and ORS by Ward

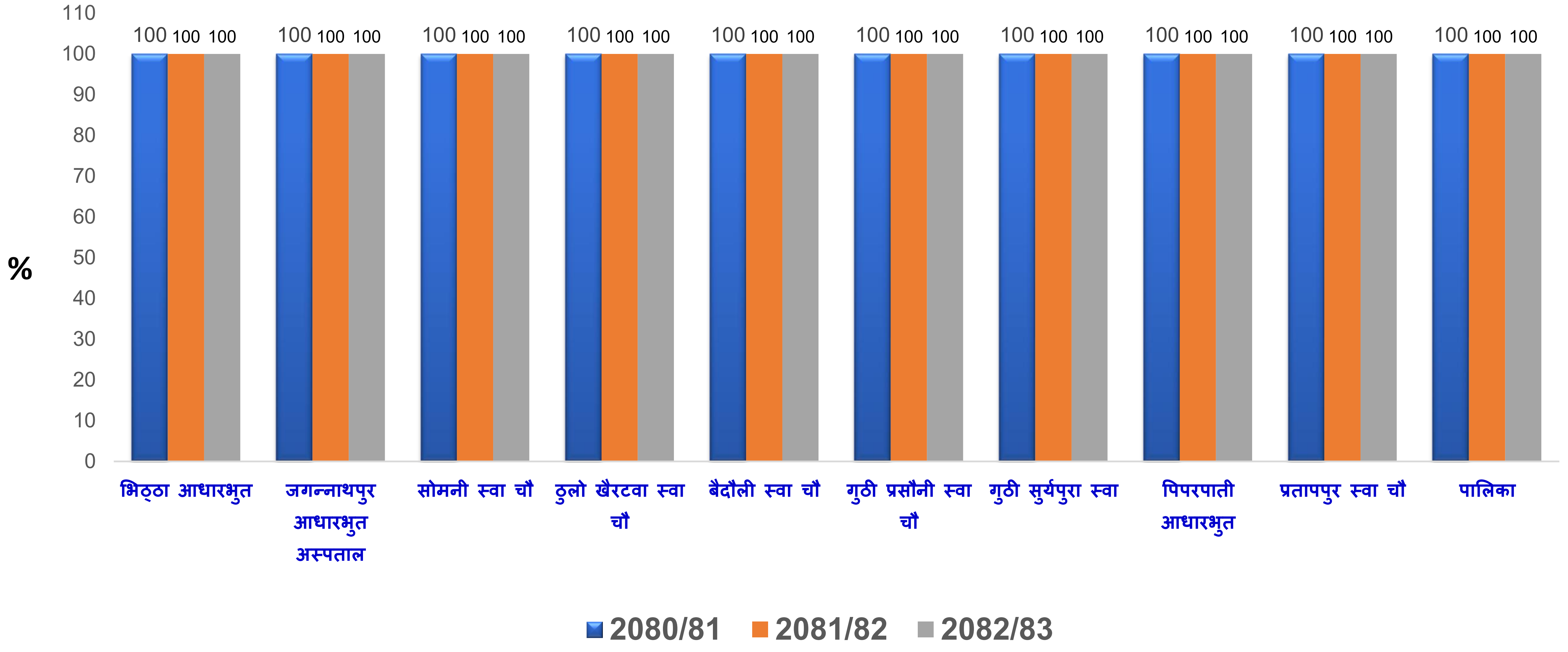

IMNCI कार्यक्रमको प्रगति बिबेचना (Interpretation)

असल अभ्यास	समस्या तथा चुनौतीहरू
• सेवा ग्राहीहरूले निर्देशिका अनुसार उपचार पद्वति लाई विश्वास नगर्ने । • स्थानीय सङ्क्रमण , PSBI भेटिने गरेको ।	• केही स्वास्थ्यकर्मीहरूले हालसम्म CB-IMNCI तालिम प्राप्त गर्न सकेका छैनन्। • स्वास्थ्य संस्थामा दर्ता भएका बालबालिका नियमित अनुगमन भेटमा उपस्थित नहुने अवस्था देखिएको छ। • सेवा ग्राहीहरूले प्रथमिक उपचारका लागि सरकारी स्वास्थ्य संस्थाभन्दा निजी स्वास्थ्य संस्थालाई प्राथमिकता दिने गरेको पाइन्छ। • सेवा प्रदायकहरूले CB-IMNCI प्रोटोकलअनुसार वर्गीकरण पूरा गर्न आवश्यक न्यूनतम समय प्रदान नगर्ने गरेको देखा परेको छ। • पहुचमा आएका जटिल केसहरु रेफरल साइटमा नगई निजी क्लिनिकतर्फ जाने प्रवृत्ति देखिन्छ। • श्वासप्रश्वास रोगमा अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्न नसकिएको ।

पोषण कार्यक्रम
(Nutrition Programme)

पोषण सेवाको प्रगतिको तुलनात्मक अवस्था

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83
Number of SAM cases (6-59 months) admitted at outpatient therapeutic centers (OTCs)	50	28	55
Number of MAM cases admitted at outpatient therapeutic centers (OTCs)	157	269	556
Number of children aged 6-59 months who received Vitamin A supplementation (First round)	3587	3440	3207
Number of children aged 6-59 months who received Vitamin A supplementation (Second round)	3447	3264	3000
Number of children aged 12-59 months who received anthelminthic (First round)	3230	3109	2928
Number of children aged 12-59 months who received anthelminthic (Second round)	3072	2937	2700

पोषण सेवाको प्रगतिको तुलनात्मक अवस्था

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83
Percentage of children aged 0-11 months registered for growth monitoring	81.71	71.43	81.49
Average visit for growth monitoring 0–23 months children	15	18	19
Percentage of postpartum women who received Vitamin A supplementation	71	51	32
Percentage of women who received 180 days supply of Iron Folic Acid during pregnancy	67	68	70
Percentage of postpartum women who received 45 days supply of IFA	70	51	45
Number of Adolescent girls received Iron and Folic acid (13 weeks)	4113	4189	3850
Number of Adolescent girls received Iron and Folic acid (26 weeks)	4113	4189	3843

Average visit for growth monitoring 0-23 months children by Ward

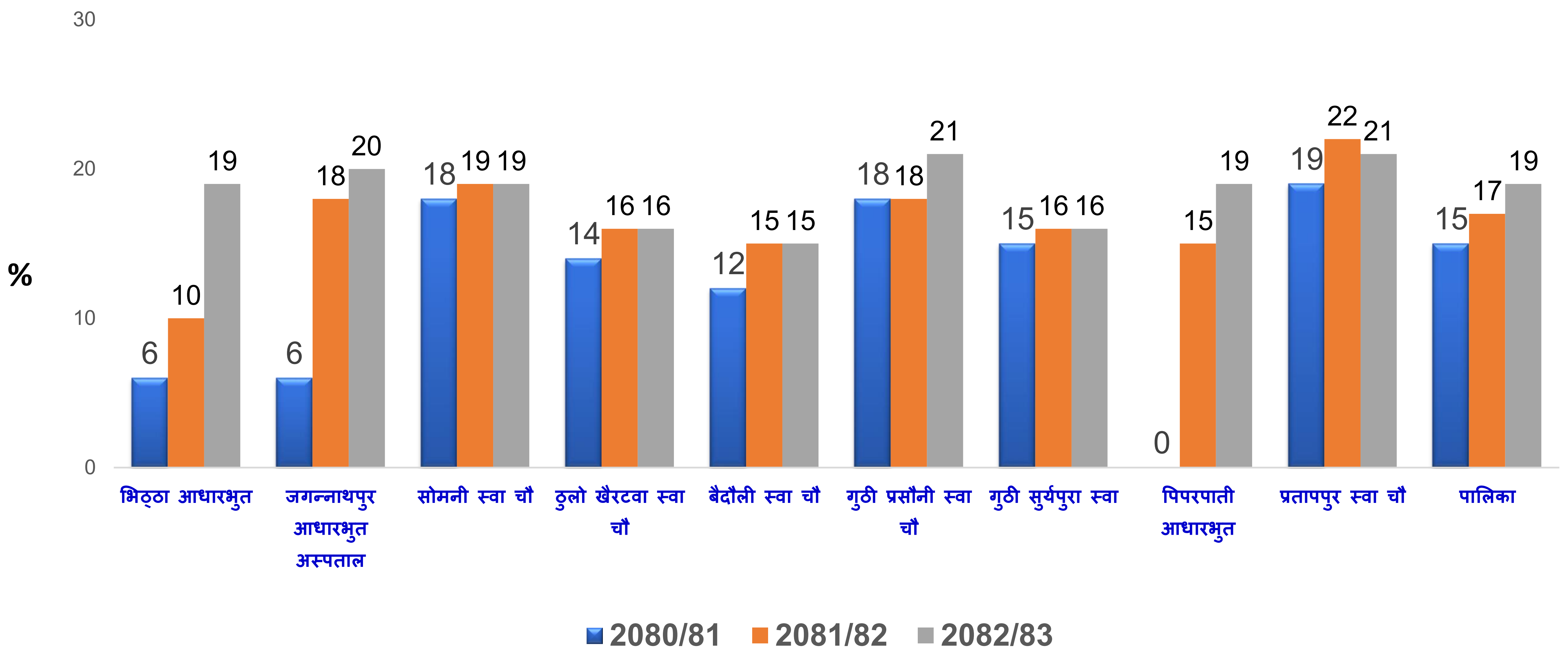

Percentage of children below 6 months exclusively breastfed

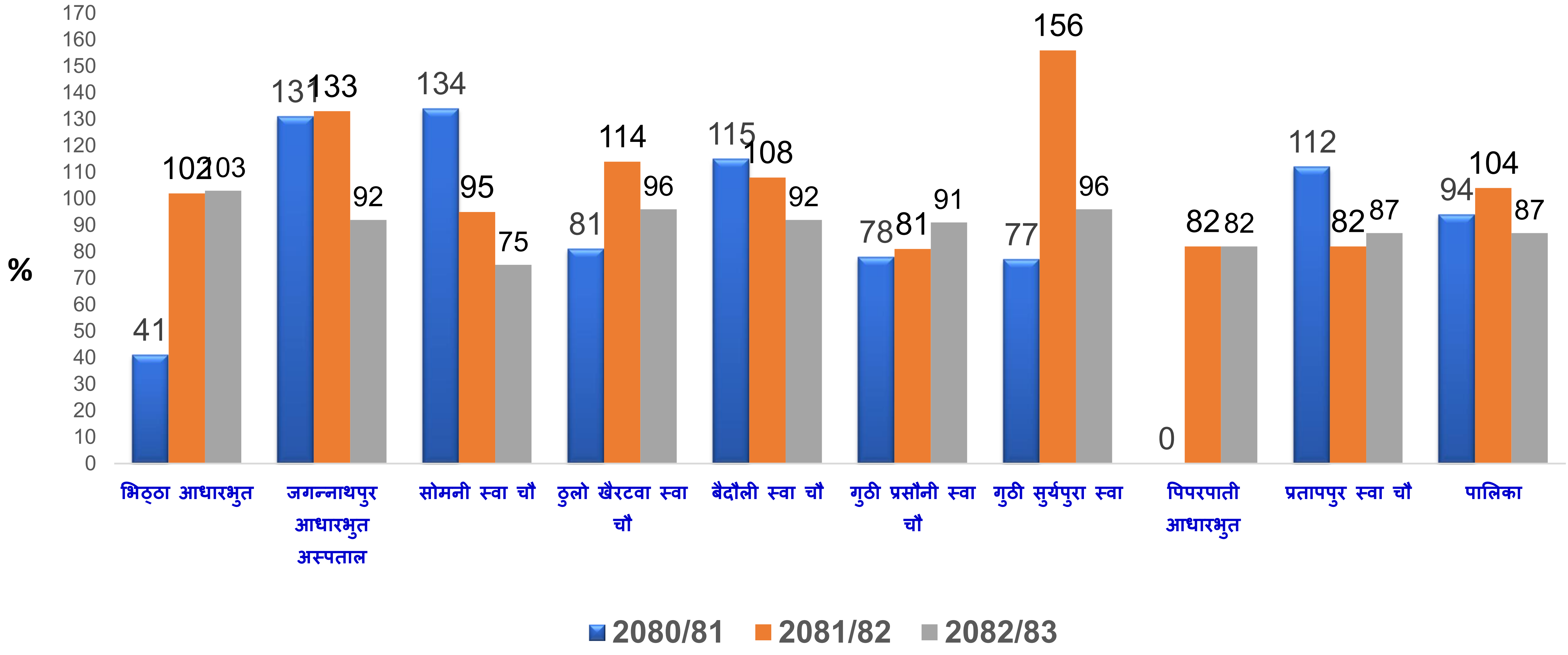

Percentage of women who received a 180 days supply of Iron Folic Acid during pregnancy

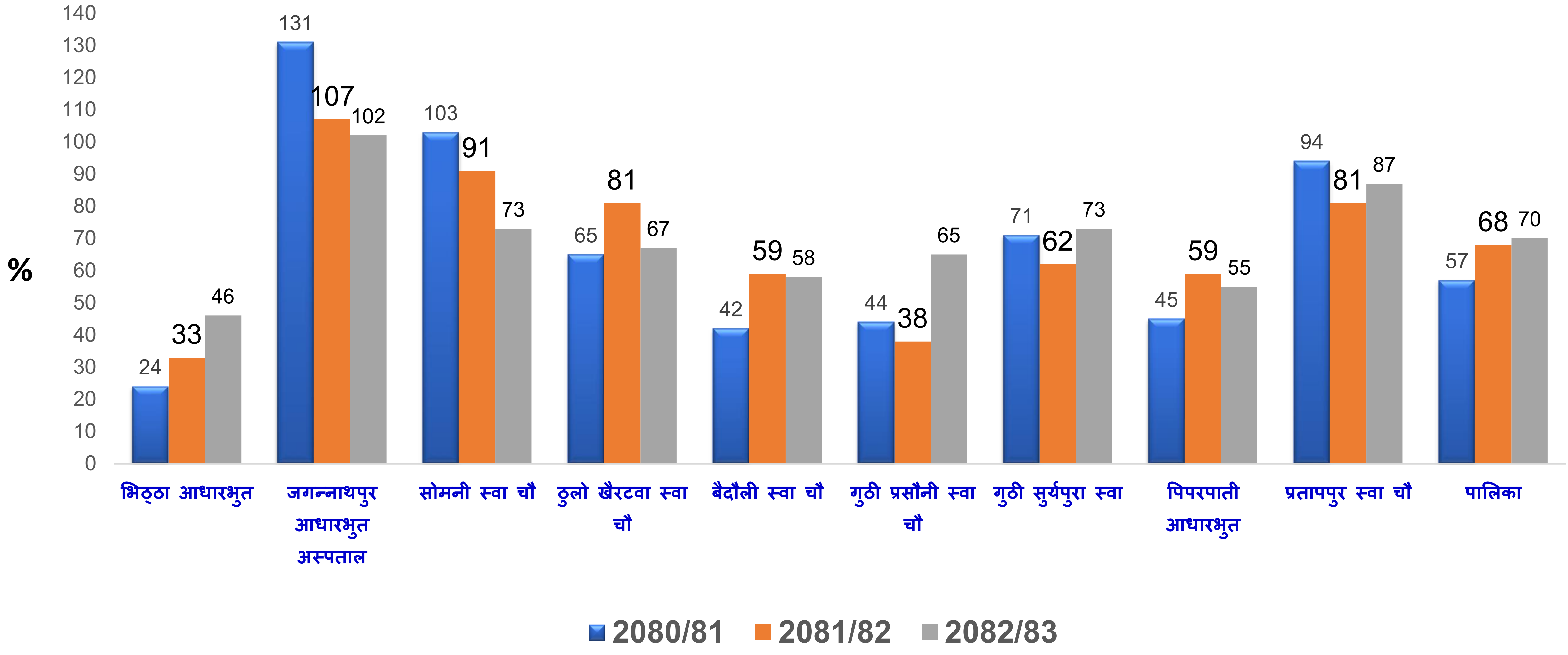

पोषण कार्यक्रमको प्रगति बिबेचना (Interpretation)

असल अभ्यास	समस्या तथा चुनौतीहरू
• स्थानीय सरकारबाट बजेट विनियोजन गरी हरेक महिना बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन (तौलसँगै Z-score सहित) गर्ने व्यवस्था गरिएको। • बालबालिकाको वृद्धि अनुगमनको औसत अनुगमन पटक अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा २ अंकले वृद्धि भई १९ पटक पुगेको। • पोषणमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी अभिमुखीकरण पालिका तहदेखि वडा तहसम्म, स्वास्थ्यकर्मी तथा महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका (FCHV) लाई प्रदान गरिएको। • पोषणमैत्री स्थानीय शासनप्रति प्रतिबद्धता जनाउँदै आवश्यक कार्यविधि निर्माण गर्न सफल भएको। • २ वटा स्वास्थ्य संस्थालाई पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा गर्न सफल भएको। • पालिका कार्यालयमा स्तनपान कक्षलाई व्यवस्थित गरिएको तथा ७ वटा स्वास्थ्य संस्थामा पोषण कर्नर स्थापना गरिएको।	• पोषणसम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन भइरहे पनि कुपोषणको दर अपेक्षाकृत उच्च रहेको। • किशोरीहरूमा रक्तअल्पता (Anemia) को दर उच्च रहेको।

प्रस्तुतिकरण- ५

परिवार योजना कार्यक्रम
(Family Planning Programme)

परिवार योजना कार्यक्रम प्रगतिको तुलनात्मक अवस्था

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83
Percentage of WRA using modern cotraceptives method (current users)	20	21	21
Percentage of WRA use modern contraceptive methods-(New users)	5	4	3
Percentage of clients received post abortion family planning services	94	93	89
5 FP methods Service Sites (Condom, pills depo, Implant and IUCD)	2	2	2

Contraceptive Prevalance Rate by Ward

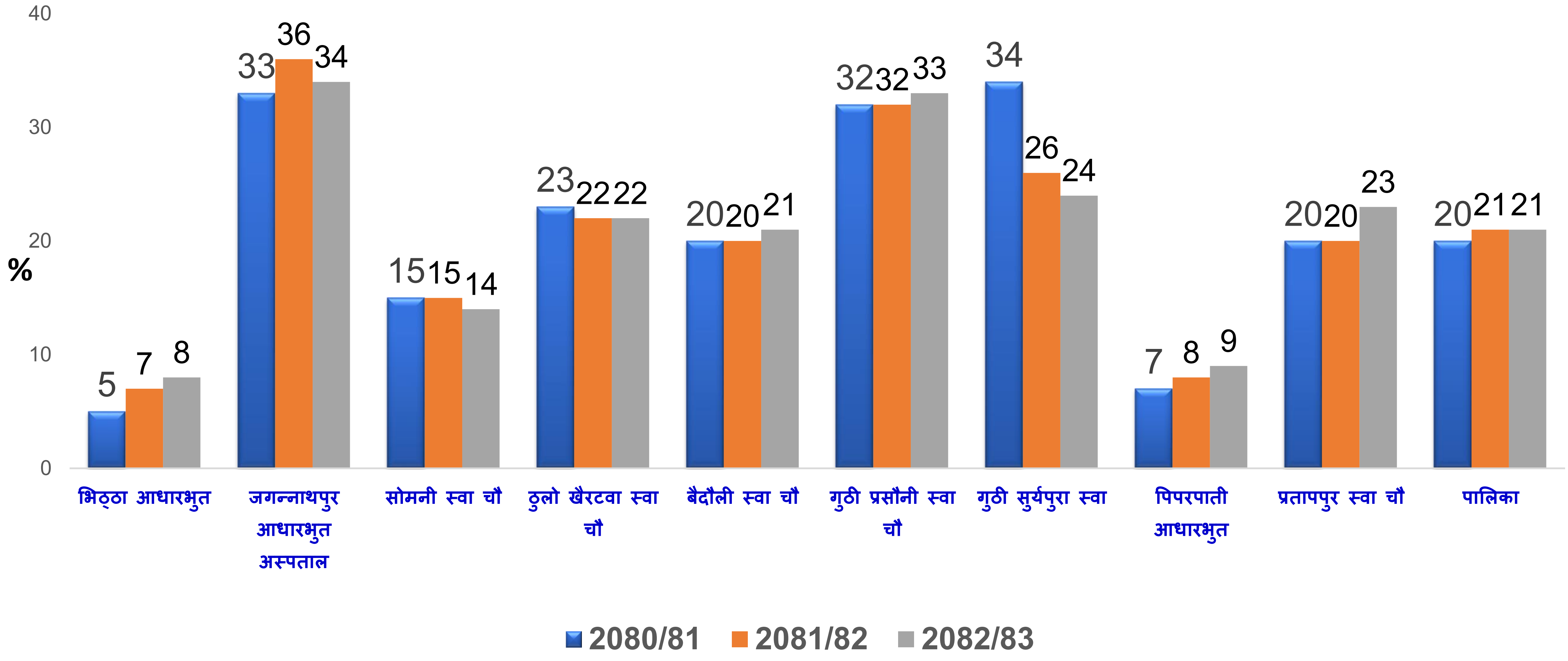

परिवार योजना कार्यक्रमको प्रगति बिबेचना (Interpretation)

असल अभ्यास	समस्या तथा चुनौतीहरू
• स्थायी परिवार नियोजन सेवा हरेक वर्ष सञ्चालन गर्दै आएको। • ५ वटा अस्थायी परिवार नियोजन साधनमध्ये ३ वटा साधन स्वास्थ्य संस्थाबाट नियमित रूपमा सेवा प्रदान भइरहेको। • Depo र Pills को Current User को तुलनामा LARC (Implant) को Current User मा वृद्धि भएको।	• परिवार नियोजन सेवामा पुरुषको सहभागिता न्यून रहेको। • महिलाहरूले मात्र अस्थायी परिवार नियोजन साधनको रूपमा प्रयोग गरिरहेको अवस्था रहेको। • बन्ध्याकरण सेवाका नयाँ प्रयोगकर्ताको संख्या घट्दै गएको। • शैक्षिक अवस्था बढ्दै गएका व्यक्तिहरूमा समेत आधुनिक गर्भनिरोधक साधनको प्रयोग अपेक्षाकृत कम रहेको। • Implant IUCD Site भएर पनि आवश्यक दक्ष जनशक्ति उपलब्ध नहुँदा सेवा प्रवाह गर्न नसकिएको।

मातृ तथा नवजात शिशु सेवा
(Maternal Newborn Care)

मातृ तथा नवजात शिशु सेवा प्रगतिको तुलनात्मक अवस्था

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83
Percentage of pregnant women who had at least one ANC checkup	99	93	88
Percentage of pregnant women who had Four ANC checkup as protocol	67	68	70
Percentage of pregnant women who had Eight ANC checkup as protocol	38	44	60
Percentage of institutional deliveries	70	51	45
Percentage of 4 PNC visit as per protocol	73	65	72
Percentage of Pregnant women tested for HIV	83	95	99
Number of Wards with health facility having delivery services	4	4	4
Percentage of pregnancies terminated by induced procedure at health facility -Medical			

मातृ तथा नवजात शिशु सेवा प्रगतिको तुलनात्मक अवस्था

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83
Percentage of pregnancies terminated by induced procedure at health facility – Surgical			
Total number of women received PAC services			
Number of women screened for cervical cancer	40	150	204
Number of women screened for breast cancer	0	132	191
Number of women screened for pelvic organ prolapse	234	208	205
Number of women screened for obstetric fistula	0	0	65
Percentage of women managed with ring pessary (only for POP)	2	0	0
Total Number of Maternal Death	0	0	1

Percentage of pregnant women who had Four ANC checkup as protocol by Ward

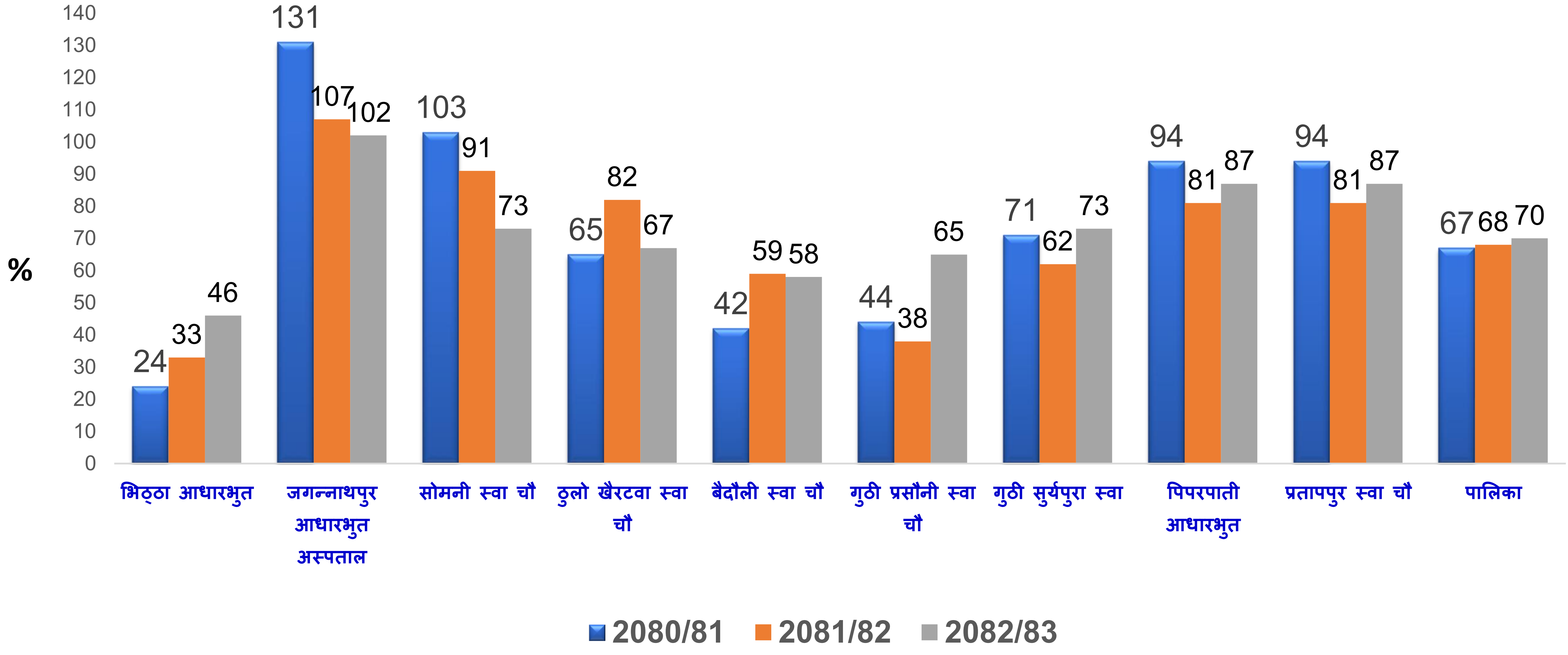

Percentage of pregnant women who had Eight ANC checkup as protocol by Ward

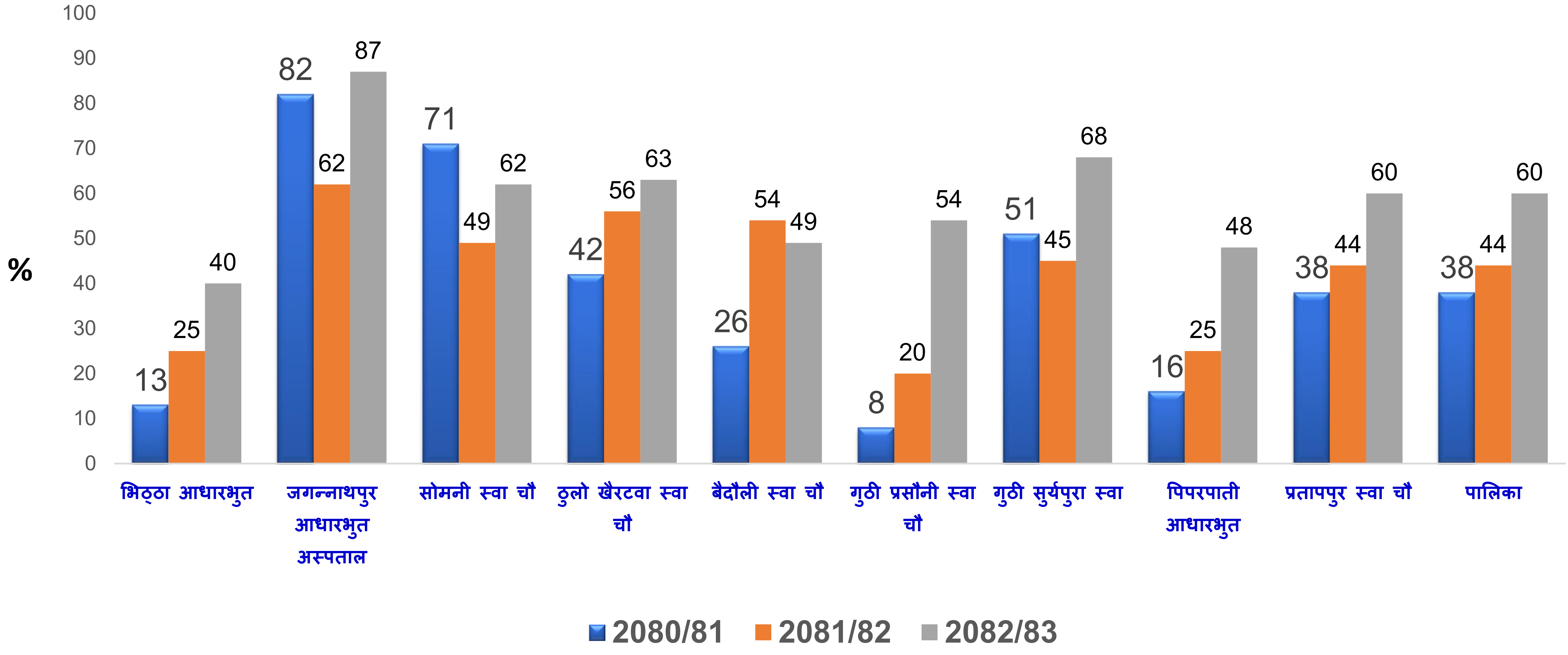

Percentage institutional deliveries by Ward

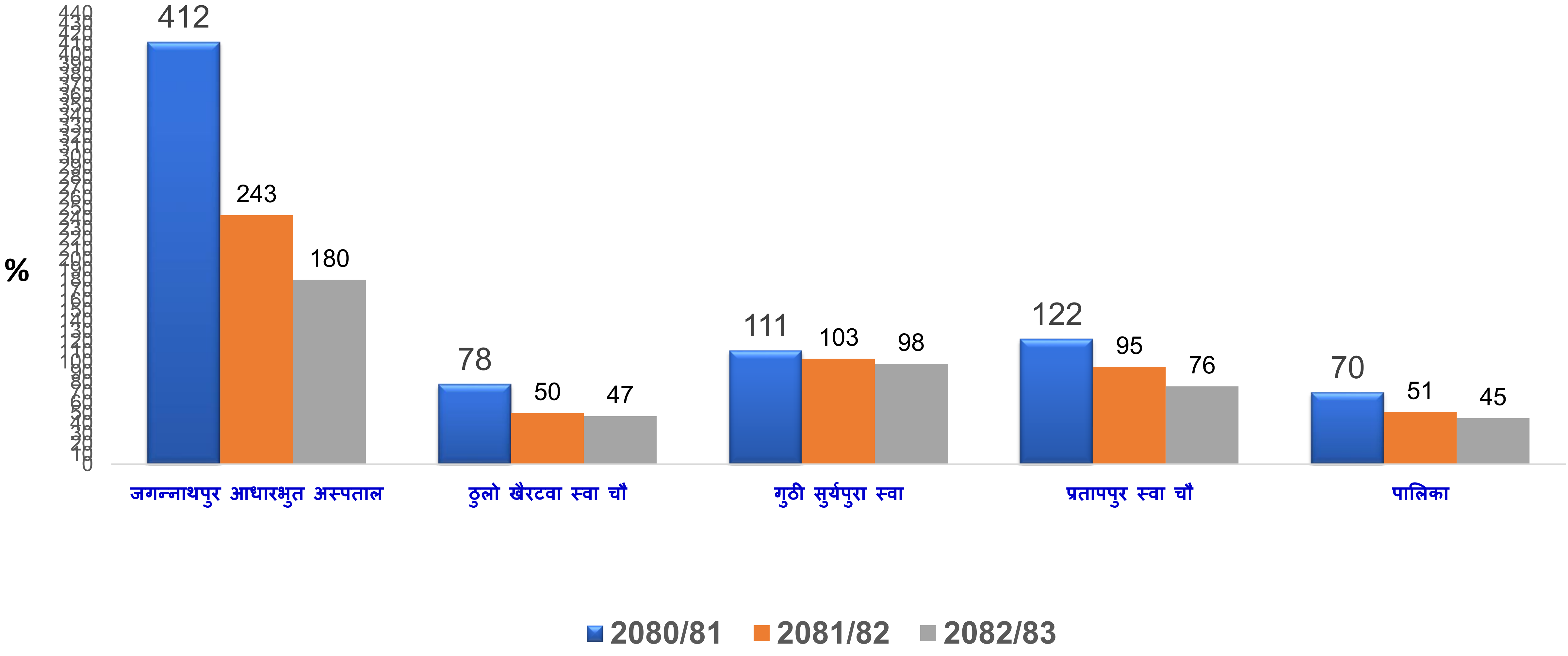

Percentage of four PNC visits by Ward

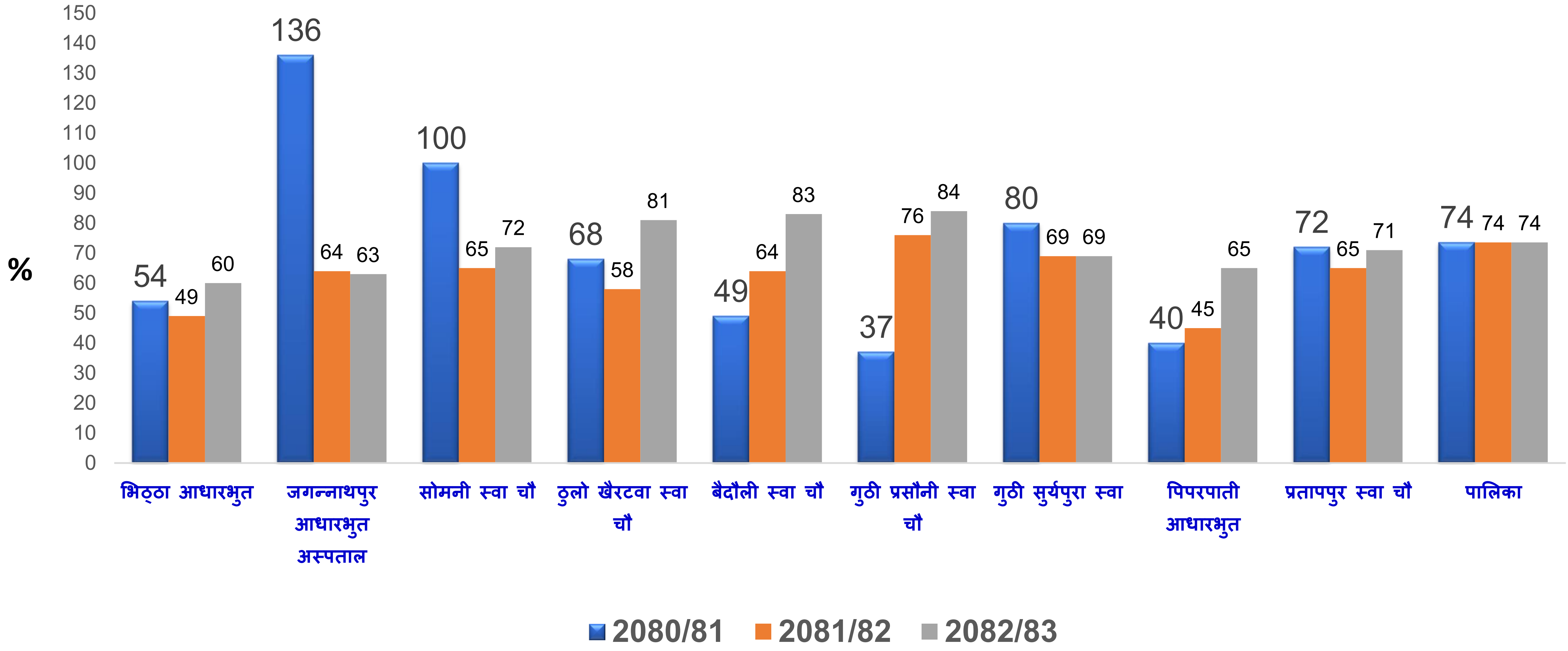

मातृ तथा नवजात शिशु कार्यक्रमको प्रगति बिबेचना (Interpretation)

असल अभ्यास	समस्या तथा चुनौतीहरू
• अघिल्लो आर्थिक वर्षमा घोषणा गरिएको **शून्य होम डेलिभरी पालिका** घोषणालाई यस आर्थिक वर्षमा पनि निरन्तरता दिई सुनिश्चित गर्न सफल भएको। • **ROUSG कार्यक्रम** लागू गरी सबै स्वास्थ्य संस्थामा सञ्चालन गर्न सफल भएको। • **कम तौल जन्म प्रतिशत**लाई अघिल्लो आर्थिक वर्षको **६.३४% बाट घटाई ३.२२%** मा ल्याउन सफल भएको। • ८ पटक गरिने पूर्वप्रसव जाँच (ANC) को उपलब्धिलाई ४४% बाट बढाई ६०% पुऱ्याउन सफल भएको।	• Stillbirth (मृत जन्म) को संख्या बढ्दै जानु। • मातृ मृत्यु हुनु तथा मातृ मृत्यु न्यूनीकरणमा चुनौती कायम रहनु। • मातृ तथा नवजात मृत्युका कारणहरूको पहिचान, समीक्षा तथा सुधारात्मक कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने आवश्यकता • MPDSR (Maternal and Perinatal Death Surveillance and Response) कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन तथा कार्यान्वयन हुन नसक्नु।

Family Health profile कार्यक्रम लागु भएका ४ जिल्ला (बाँके,अर्घाखाँची,पाल्पा र नवलपरासी) लाई मात्र थप प्रस्तूतिकरण

Family Health Profile कार्यक्रम

वडा नं	जम्मा जनसंख्या	जम्मा घरधुरी संख्या	No of Active pregnant mother in FHP (A)	Last six month मा ANC first visit as protocol गर्ने गर्भवती महिलाको संख्या (DHIS2 बाट)(B)	Gap%: (B-A)/B*100
भिठा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	4725	950	27	26	-3.85
जगरनाथपुर आधारभूत अस्पताल	5327	1026	21	53	60.38
सोमनी स्वास्थ्य चौकी	5918	1179	13	31	58.06
ठुलो खैरतावा स्वास्थ्य चौकी	4929	995	21	51	58.82
बैदौली स्वास्थ्य चौकी	6027	1133	48	33	-45.45
गुठि प्रसौनी स्वास्थ्य चौकी	4748	827	43	38	-13.16
गुठि सूर्यपुरा स्वास्थ्य चौकी	4723	931	4	43	90.70
पिपरपाती स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	4793	915	7	30	76.67
प्रतापपुर स्वास्थ्य चौकी	6041	1211	26	44	40.91
जम्मा पालिका	47231	9167	210	349	39.83

Reporting Status of Current Month

Total Health Post Reporting on time	Total Overdue Health facilities
8…..	1 Piparpati BHSC

district	municipality	hf	Last reported english date	Last reported nepali year	Last reported Nepali month
Nawalparasi	Pratappur RM	गुठि प्रसौनी स्वास्थ्य चौकी, प्रतापपुर -6	2026-08-25 00:00:00	२०८३	भदौ
Nawalparasi	Pratappur RM	गुठि सूर्यपुरा स्वास्थ्य चौकी, प्रतापपुर -7	2026-08-25 00:00:00	२०८३	भदौ
Nawalparasi	Pratappur RM	जगन्नाथपुर आधारभूत अस्पताल , प्रतापपुर -2	2026-08-20 00:00:00	२०८३	भदौ
Nawalparasi	Pratappur RM	ठुलो खैरटवा स्वास्थ्य चौकी, प्रतापपुर -4	2026-08-25 00:00:00	२०८३	भदौ
Nawalparasi	Pratappur RM	पिपरपाती आधारभूत स्वा सेवा केन्द्र, , प्रतापपुर -8	2026-07-31 00:00:00	२०८३	साउन
Nawalparasi	Pratappur RM	प्रतापपुर स्वास्थ्य चौकी, प्रतापपुर -9	2026-08-26 00:00:00	२०८३	भदौ
Nawalparasi	Pratappur RM	बेदौली स्वास्थ्य चौकी, प्रतापपुर -5	2026-08-25 00:00:00	२०८३	भदौ
Nawalparasi	Pratappur RM	भिठा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र , प्रतापपुर -1	2026-08-26 00:00:00	२०८३	भदौ
Nawalparasi	Pratappur RM	सोमनी स्वास्थ्य चौकी , प्रतापपुर -3	2026-08-20 00:00:00	२०८३	भदौ

Please r

प्रस्तुतिकरण- ६

सरूवारोग
(Communicable Disease)

सरुवा रोग सम्बन्धी सेवा

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83
Total number of people tested for HIV			
Total new HIV positive cases			
Total number of people living with HIV			
Total HIV positive cases under ART			
TB notification rate (all forms of TB)	119	127	105
TB treatment success rate	85.25	95	94
Number of DR-TB patients			
DR-TB treatment success rate			
Number of new Leprosy cases	6	12	5
Number of malaria cases	1	0	1
Number of kala-azar cases	0	0	0

सरुवा रोग सम्बन्धी सेवा

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83
Number of new Dengue Cases	0	11	1
Number of Acute Flaccid Paralysis (AFP) cases	0	0	0
Number of Acute Encephalitis Syndrome (AES) cases	0	0	0
Number of individuals infected by intestinal protozoa	99	60	86
Number of patients treated for Upper Respiratory Tract Infection (URTI)	1965	1634	1060
Number of patients treated for Lower Respiratory Tract Infection (LRTI) Cases	1149	1214	704
Number of new Measles Cases	0	0	0
Number of new Rubella Cases	0	1	0
Number of new Mumps Cases	63	16	2

TB notification rate (all forms of TB) by Ward

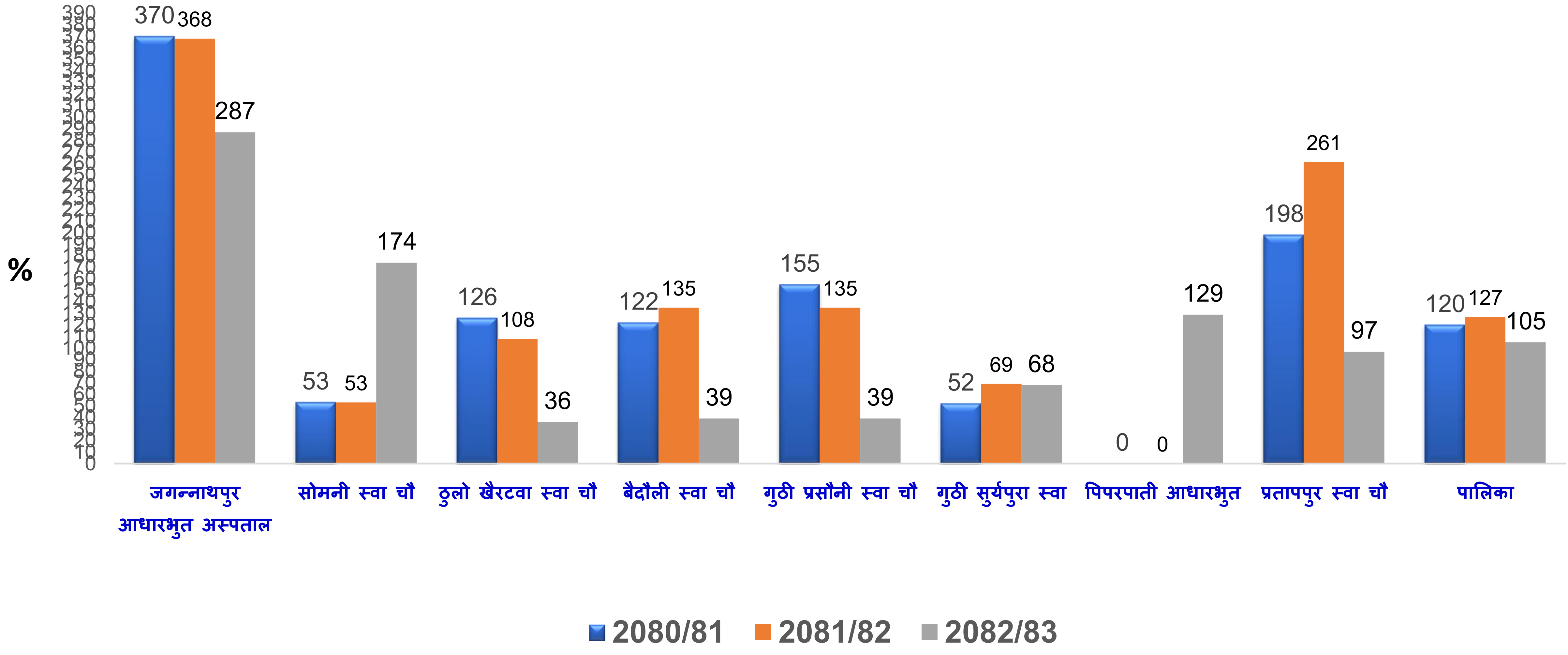

TB treatment success rate by Ward

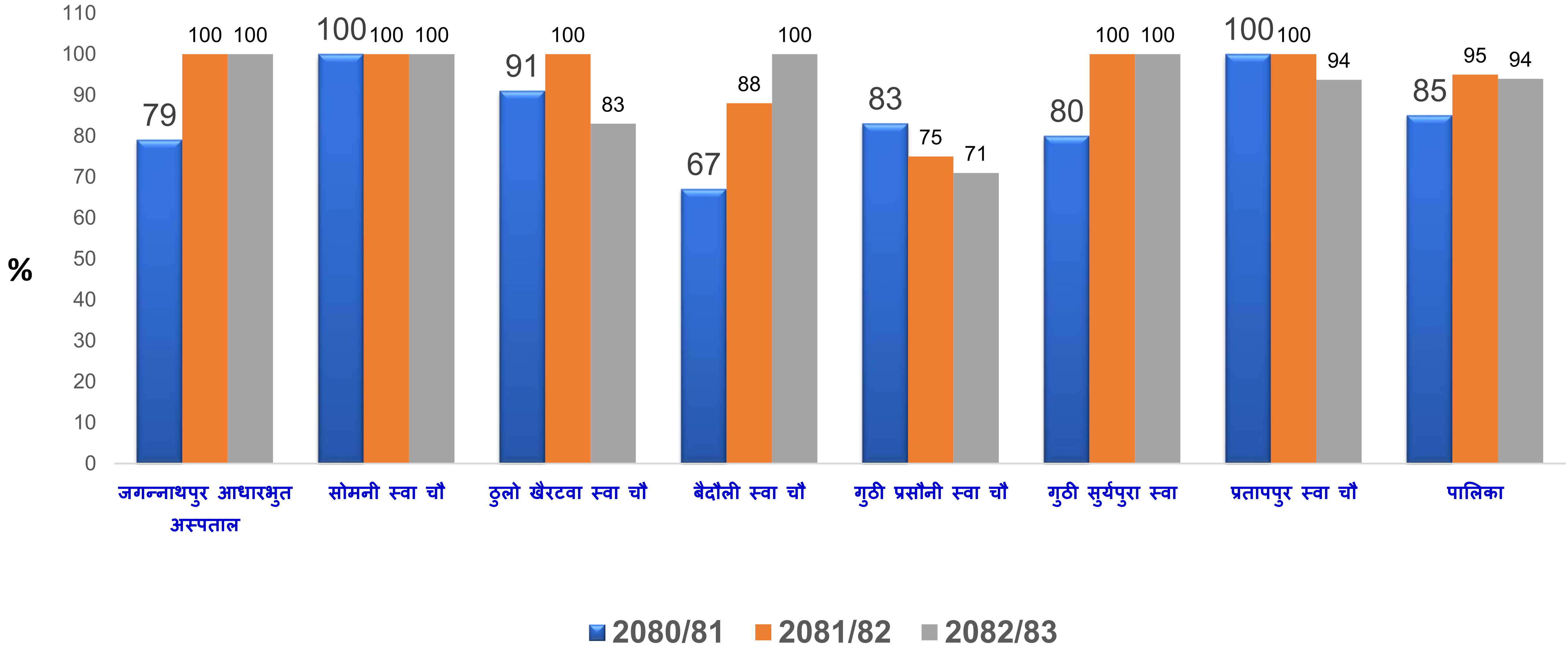

Number of new Dengue Cases by Ward

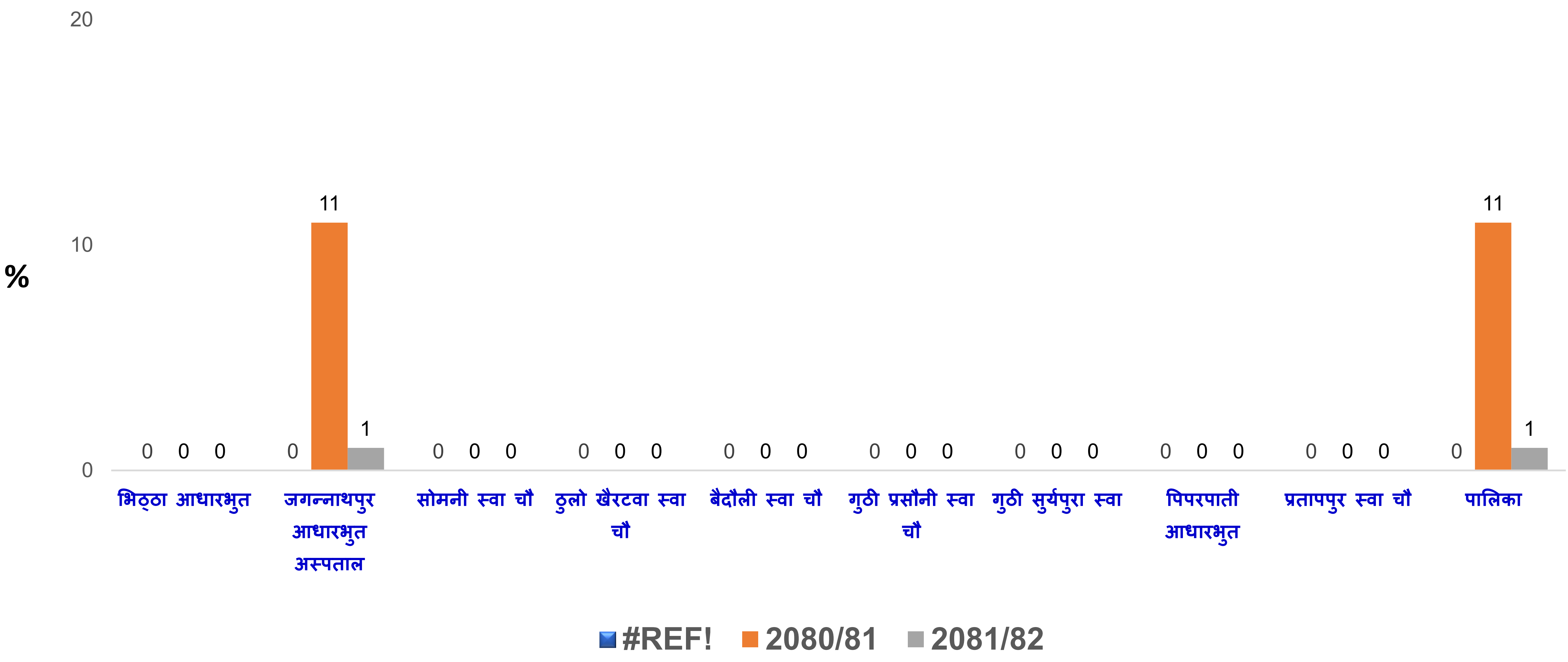

सरूवारोग सम्वन्धि कार्यक्रमको प्रगति बिबेचना (Interpretation)

असल अभ्यास	समस्या तथा चुनौतीहरू
१. डेंगु ,क्षयरोग र कुष्टरोग सम्बन्धि जनचेतना मुलक कार्यक्रम समुदाय स्तरमा गरिएको २ .नियमित खोप पूर्ण खोप सुनिस्चितता तथा दिगोपना घोषणा गर्नु ३ .सर सफाई सेसन संचालन गरेको ४ .क्षयरोग कुष्टरोग तथा नसर्ने रोग सम्बन्धि स्क्रिनिंग कार्य गरिएको ५ .संकास्पद VPD रोग भएको बिरामीको सर्भिलेन्सको लागि रगत नमुना पठाउने गरेको	१.सरुवा रोग सम्बन्धि अझै जान चेतना मुलक कार्यक्रमको आवस्यकता रहेको | २.रोगको समयमै पहिचान तथा निदान हुन् नसक्नु ३.क्षयरोग ,कुष्टरोग HIV लगायतका रोगहरुमा लान्छना र भेदभावको कारण उपचारमा ढिलाई हुनु ४.शुद्ध खाने पानीको व्यवस्था नहुनु

नसर्ने रोग
(Non Communicable Disease)

नसर्ने रोग सम्बन्धी सेवाको तुलनात्मक अवस्था

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83
Number of total Hypertension cases (New)	307	421	364
Number of Diabetes Mellitus cases (New)	196	324	243
Number of Cancer cases (New)	0	0	0
Number of COPD cases (New)	45	59	39
Number of RTA cases (New)	5	6	7

नसर्ने रोग सम्बन्धी सेवाको तुलनात्मक अवस्था

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83
८ वटा कडा रोगहरुको सिफारिस प्रदान गरिएको संख्या 1. Cancer		15	15
2. Heart Disease			5
3. Kidney Disease		5	3
4. Spinal Injury			0
5. Head Injury			0
6. Alzheimer's			0
7. Parkinson's			0
8. Sickle cell anemia			0
मासिक रु ५००० पाउने Spinal injury, cancer र kidney transplant को संख्या		28	32

नसर्ने रोग सम्बन्धी सेवाको तुलनात्मक अवस्था

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83	
मानसिक रोग सम्बन्धी सेवा				
Total number of mental health cases	38 34	25 89	13 41	New, followup
Number of cases for Depression	3 5	9 13	0 11	New, followup
Number of cases for Anxiety disorder	9 18	46 5	11 3	New, followup
Number of cases for Conversion disorder	4 1	0	0 1	New, followup
Number of cases for Acute Psychosis	5 8	4 1	0	New, followup

सामान्य आकस्मिक अवस्थाका सेवा

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83
Number of Clients Received Emergency Services			
Number of Emergency Patients Referred Out from the Health Facility			
Number of Total Emergency Patients Undergone Minor Surgeries			

आयुर्वेद तथा अन्य मान्यता प्राप्त वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा

Indicator	2080/81	2081/82	2082/83
Total number of people received Ayurveda services			
Number of people received *Purva karma* services			
Number of people served through Yoga			
Number of women received Asparagus (*Satavari*)			
Number of people served by Nagarik Arogya Aviyan			

फागुन महिना- नसर्ने रोगको स्क्रिनिङ अभियानको प्रगति

Ward	Total Screened	High BP	Normal BP	Low BP	High (Diabetes - Random)	High (Diabetes - Fasting)	Pre-diabetes (Fasting)	Pre-diabetes (PP)	Urine Protein			
									1	2	3	Trace
1	546	202	343	1	14	0				3	1	5
2	567	188	378	1	27	1			4		4	6
3	624	155	467	2	34				6	2	4	14
4	492	193	295	4	34	7	7	1	2	1	4	2
5	576	138	385	53	32				8	2	1	9
6	381	51	327	3	17		1		7	3	3	2
7	591	229	360	2	27				2	7	13	
8	458	179	278	1	31			1	3	3	1	3
9	397	103	294		37				2	6	0	1
Total	**4632**	**1438**	**3127**	**67**	**253**	**8**	**8**	**2**	**34**	**27**	**31**	**42**

Percentage of New OPD visit by Ward

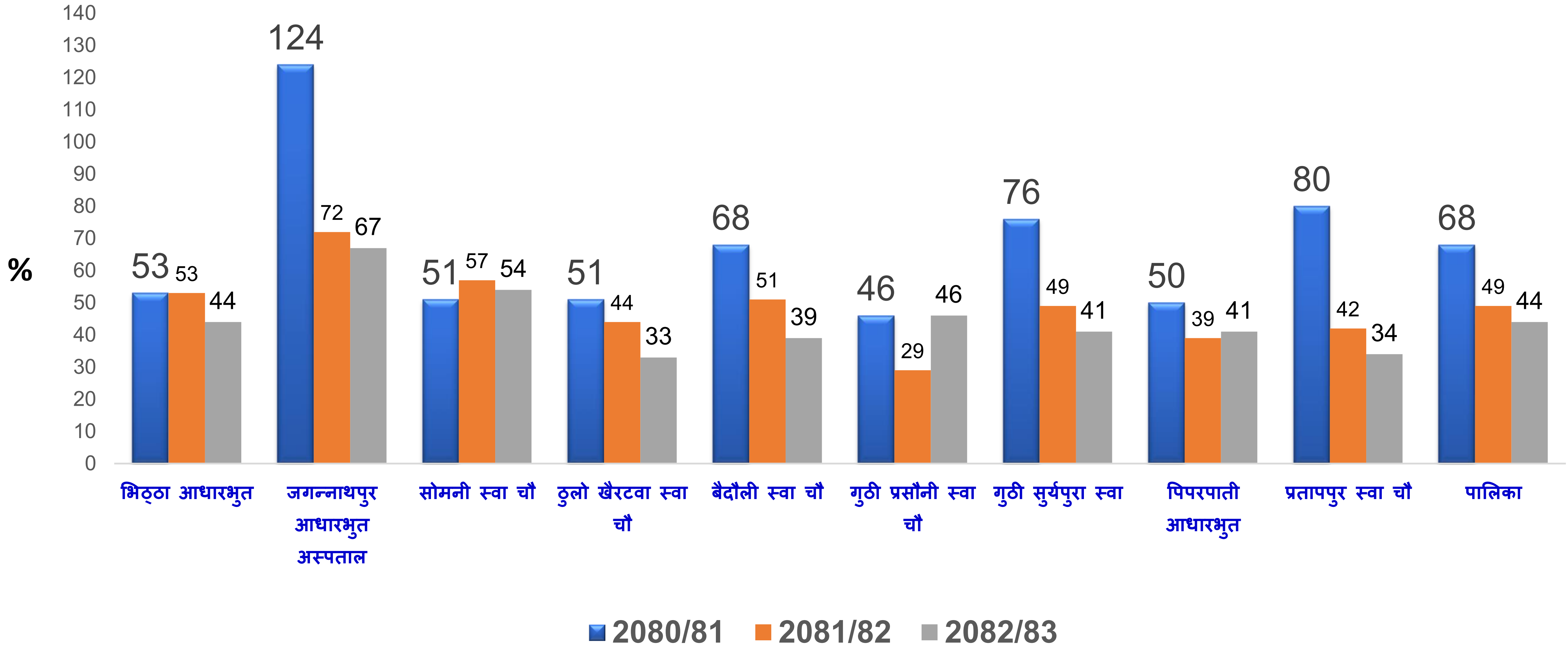

Top Ten Disease of the Local Level

SN	Top 10 Disease	% of the new OPD (2082/83)	Rank of 2081/82
1	**OPD Morbidity-Common Symptoms-Fever**	6.86	1
2	**OPD-Morbidity-Orthopaedic Problems-Backache(Muskuloskeletal Pain)**	5.20	2
3	**OPD-Morbidity-Other Diseases & Injuries-Headache**	5.09	3
4	**Outpatient Morbidity-Skin Diseases-Fungal Infection (Lichen Planus) Cases**	4.29	4
5	**OPD Morbidity-Common Symptoms-Cough**	3.65	7
6	**Outpatient Morbidity-Communicable-Water/Food Borne-Presumed Non-Infectious Diarrhoea Cases**	3.42	5
7	**OPD-Morbidity-Other Diseases & Injuries-Gastritis (APD)**	3.19	8
8	**Outpatient Morbidity-Other Infected Diseases-Upper Respiratory Tract Infection (URTI) Cases**	2.09	6
9	**OPD-Morbidity-Other Diseases & Injuries-Cut injuries**	1.87	10
10	**OPD Morbidity-Common Symptoms-Fatigue and Weakness**	1.71	14

महामारी तथा बिपद् व्यवस्थापन- २०८१/८२

सि.नं.	Outbreak/Disaster	Outbreak/ Disaster भएको स्थान	मिति	प्रवाहित जनसंख्या	मृत्यु भएको संख्या

सरूवा रोग, नसर्ने रोग, आयुर्वेद सेवा र महामारी ब्यबस्थापन सम्वन्धि कार्यक्रमको प्रगति बिबेचना (Interpretation)

असल अभ्यास	समस्या तथा चुनौतीहरू
• नसर्ने रोग (NCD) को नियमित screening कार्यक्रम सञ्चालन गरी जोखिममा रहेका व्यक्तिहरूको पहिचान तथा आवश्यक परामर्श/सेवाका लागि सहजीकरण गरिएको। • अध्यक्षसँग स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरी समुदायस्तरमा स्वास्थ्य परीक्षण तथा नसर्ने रोगसम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि गरिएको।	१.रोगको समयमै पहिचान तथा निदान हुन् नसक्नु २.क्षयरोग ,कुष्टरोग HIV लगायतका रोगहरुमा लान्छना र भेदभावको कारण उपचारमा ढिलाई हुनु ३.शुद्ध खाने पानीको व्यवस्था नहुनु ४.नसर्ने रोगको स्क्रिनिंगमा कमि ५. मदिरा ,धुम्रपान ,सुर्तीजन्य पदार्थ तथा अस्वस्थकर खानपान बढी प्रयोग

प्रस्तुतिकरण- ७

स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रम

२०७

प्रतापपुर गा.पा.मा स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम लागु (२०७७ फागुन २६) भएदेखी २०८३ असार मसान्त सम्म वडा अनुसार स्वास्थ्य बीमाको विवरण

वडा नं.	दर्ता सहयोगीको नाम	साधारण		म.स्वा.स्वयं.से.		जेष्ठ नागरिक		पुर्ण अपाङ्ग		कुष्टरोगी		MDR TB		HIV		जम्मा	
		परिवार संख्या	सदस्य संख्या	परिवार संख्या	सदस्य संख्या	परिवार संख्या	सदस्य संख्या	परिवार संख्या	सदस्य संख्या	परिवार संख्या	सदस्य संख्या	परिवार संख्या	सदस्य संख्या	परिवार संख्या	सदस्य संख्या	परिवार संख्या	सदस्य संख्या
१	सृजना पाण्डे पाठक	७०	३३९	०	०	१४७	१४७	८	३६	०	०	०	०	०	०	२२५	५२२
२	पार्वति चौधरी	७३	३१२	२	८	१७०	१७०	१६	६७	०	०	०	०	०	०	२६१	५५७
३	धर्मेन्द्र दुबे	४३	२२१	१	६	१७१	१७१	९	४३	०	०	०	०	०	०	२२४	४४१
४	पुजा राजभर	३१	१४५	१	३	६१	६१	०	०	०	०	०	०	०	०	९३	२०९
५	रघुविर भर	१९	८९	०	०	१	१	६	३३	१	५	०	०	०	०	२७	१२८
६	राजेश कुमार शर्मा	४२	२०३	१	५	१३३	१३३	५	२४	०	०	०	०	०	०	१८१	३६५
७	उषा कुमारी कोइरी	४४	२१५	४	१७	२१०	२१०	९	४०	०	०	०	०	०	०	२६७	४८२
८	सुजित यादव	३३	१५७	०	०	७६	७६	२	६	०	०	०	०	०	०	१११	२३९
९	सन्तोष कुमार गौड	७३	३२५	३	९	९३	९३	८	३९	०	०	०	०	०	०	१७७	४६६
जम्मा		४२८	२००६	१२	४८	१०६२	१०६२	६३	२८८	१	५	०	०	०	०	१५६६	३४०९

स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमको बिबेचना (Interpretation)

असल अभ्यास/ बीमा सम्बन्धी उत्कृष्ट कार्य:	समस्या तथा चुनौतीहरू
• स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमबारे **सेवाग्राही तथा समुदायमा नियमित रूपमा जनचेतनामूलक जानकारी प्रवाह** • दीर्घरोगीहरूलाई थप स्वास्थ्य सुविधा तथा उपचार सेवामा पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममा आबद्ध गराई आवश्यक सिफारिस गर्ने अभ्यास गरिएको। • महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा महिला स्वास्थ्य समूहको परिचालनमार्फत स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमसम्बन्धी जनचेतना तथा सहजीकरण गरिएको।	• लक्षित घरधुरी तथा समुदायका सबै समूहलाई स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममा समेट्न नसकिएको। • बीमित सेवाग्राहीको नियमित सेवा निरन्तरता तथा follow-up मा चुनौती रहेको। • पालिकाभित्र स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम लागू भएका स्वास्थ्य संस्थाको पर्याप्त उपलब्धता नहुनु, जसका कारण सेवाग्राहीलाई सहज रूपमा सेवा प्राप्त गर्न कठिनाइ हुनु।

जनसङ्ख्या व्यवस्थापन सम्बन्धी

वडा	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद	वसाईसराई
१	८२	३७	३०	३	२०
२	७५	२९	५३	३	११
३	११३	३१	५२	१	४
४	१०५	५९	४२	१	७
५	१२९	४७	५३	१	१
६	१०२	३०	४३	२	५
७	९२	६३	३५	१	५
८	११८	४१	४६	१	१२
९	७१	५३	४५	१	१०
जम्मा	८८७	३९०	३९९	१४	७५

प्रस्तुतिकरण– ८

स्थानीय तहमा भएका नविनतम प्रयासहरू

- स्वास्थ्य परीक्षण पश्चात् नियमित रूपमा खोप सेवा सञ्चालन तथा प्रवर्द्धन गरिएको।(४७ जना मा समस्या देखि अर्को महिनाको खोप सेसन मा बोलाइएको)
- बालबालिकाको नियमित वृद्धि अनुगमन तथा पोषण अवस्थाको पहिचान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको।
- QI Indicators को प्रयोग गरी स्वास्थ्य सेवाको अवस्था विश्लेषण, Gap Analysis तथा सुधारका क्षेत्रहरू पहिचान सम्बन्धी अभिमुखिकरण।
- RoUSG सेवा संचालन
- २ वटा स्वास्थ्य संस्थालाई पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा गर्न सफल भएको।
- नसर्ने रोगको स्क्रिनिङ्ग कार्यक्रम
- सुरक्षित मातृत्व अभियान कार्यक्रम अन्तर्गत ANC Package तथा Video X-ray निशुल्क
- AI विधि बाट क्षयरोग परिक्षण
- २ वटा खोप क्लिनिक भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको |
- FCHV हरुको यातायात खर्च २५०० बाट वृद्धि गरी ३००० प्रति महिना उपलब्ध गरिएको
- स्वास्थ्य सस्था संचालन अनुदान प्रति संस्था १२०००० प्रदान गरिएको

स्वास्थ्य क्षेत्रको प्रमुख समस्याहरू

- दरबन्दीअनुसार आवश्यक कर्मचारीको उपलब्धता नहुनु। गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक तालिम प्राप्त तथा दक्ष कर्मचारीको कमी हुनु।
- निर्देशिका तथा मापदण्डअनुसार स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक भवन, पूर्वाधार तथा उपचार उपकरणको कमी हुनु।
- वडा तहमा स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालनका लागि निर्देशिका/मापदण्डअनुसार आवश्यक बजेट विनियोजन नहुनु।
- स्वास्थ्यसम्बन्धी तथ्याङ्कको गुणस्तर, पूर्णता, शुद्धता तथा समयमै रिपोर्टिङमा समस्या हुनु।
- मातृ, नवजात तथा बाल स्वास्थ्य र कुपोषणसम्बन्धी समस्या अझै कायम रहनु।
- नसर्ने रोगको बढ्दो भार तथा समयमै screening, diagnosis र management मा चुनौती।
- स्वास्थ्यसम्बन्धी जनचेतना तथा व्यवहार परिवर्तनमा कमी।

प्रस्तुतिकरण- ९

स्वास्थ्य क्षेत्र सुधारका लागि कार्य योजना

क्र. सं.	मुख्य समस्याहरू	समाधानको लागि गरिने क्रियाकलापहरू	समयसिमा	जिम्मेवारी	सहयोगी
1	किशोरीमा रक्तअल्पता (Anemia) देखिएको	किशोरीहरूको स्वास्थ्य अवस्था पहिचान तथा रक्तअल्पताको अवस्था यकिन गर्न नियमित **Anemia Screening** सञ्चालन गर्ने र आवश्यक परामर्श तथा उपचारका लागि सहजीकरण गर्ने	चालु आ.व.भित्र	स्वास्थ्य शाखा	FCHV, विद्यालय, परियोजना
2	CHIS सम्बन्धि कर्मचारीहरूलाई आवश्यक थप तालिम प्राप्त नभएकाले सेवा प्रवाहमा अपेक्षित उपलब्धी हुन नसकेको	थप तालिम आवश्यक भएका कर्मचारीहरूको पहिचान गरी क्षमता अभिवृद्धिका लागि **आवश्यक तालिमको व्यवस्था तथा सञ्चालन गर्ने**	चालु आ.व.भित्र	स्वास्थ्य शाखा	स्वास्थ्य कार्यालय
3	स्वास्थ्य संस्थामा डाक्टर सहित सेवा प्रवाह हुन नसक्नु	डाक्टर र घुम्ति स्वास्थ्य शिविर	चालु आ.व.भित्र	स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्य शाखा	स्वास्थ्य कार्यालय
4	स्वास्थ्य बिमा, बिपन्न नागरीक तथा दिर्घ रोगि उपचार सहुलियत सम्बन्धि वडा तथा सरोकारवालाहरुमा अस्पष्टता	स्वास्थ्य बिमा, बिपन्न नागरीक तथा दिर्घ रोगि उपचार सहुलियत सम्बन्धि सरोकारवाला तथा कर्मचारीहरु लाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम	चालु आ.व.भित्र	स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्य शाखा	स्वास्थ्य कार्यालय
5	विद्यालयमा स्वास्थ्य सम्बन्धी तथा सेवा प्रवाहमा कमी	बिद्यालय नर्स कार्यक्रम	चालु आ.व.भित्र	स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्य शाखा	स्वास्थ्य कार्यालय

स्वास्थ्य क्षेत्र सुधारका लागि कार्य योजना

क्र.सं.	मुख्य समस्याहरू	समाधानको लागि गरिने क्रियाकलापहरू	समयसिमा	जिम्मेवारी	सहयोगी
६	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक कम्प्युटर/ल्यापटप तथा सूचना प्रविधि सामग्रीको अभाव	स्वास्थ्य संस्थाको लागि ट्याब /ल्यापटप खरिद	चालु आ.व.भित्र	स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्य शाखा	स्वास्थ्य कार्यालय
७	नयाँ स्वास्थ्य संस्थाका भवन निर्माण भए पनि सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक स्रोत–साधन र बजेटको अभाव	नयाँ भवन वडा नं. १,३,७ स्वास्थ्य संस्थाको लागि संचालन/व्यवस्थापन खर्च	चालु आ.व.भित्र	स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्य शाखा	स्वास्थ्य कार्यालय
८	आँखासम्बन्धी तथा अन्य विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवामा समुदायको पहुँच सीमित हुनु र विपन्न नागरिकलाई उपचारमा आर्थिक समस्या हनु	आखाँ सम्बन्धि स्वास्थ्य शिविर संचालन तथा विपन्न नागरिक मोतिबिन्दु उपचार विशेष आर्थिक सुविधा कार्यक्रम	चालु आ.व.भित्र	स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्य शाखा	स्वास्थ्य कार्यालय

स्वास्थ्य क्षेत्र सुधारका लागि कार्य योजना

क्र.सं.	मुख्य समस्याहरू	समाधानको लागि गरिने क्रियाकलापहरू	समयसिमा	जिम्मेवारी	सहयोगी
९	समुदायस्तरमा क्षयरोग र कुष्ठरोग तथा छालासम्बन्धी रोगको समयमै पहिचान, उपचार र जनचेतनाको कमी	समुदाय स्तरमा क्षयरोग र कुष्ठरोग खोज पड्ताल तथा छाला सम्बन्धि शिविर कार्यक्रम	चालु आ.व.भित्र	स्वास्थ्य संस्था,	स्वास्थ्य शाखा, जिल्ला,केन्द्र
१०	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक फर्निचर, औषधि ¥याक तथा स्टिल दराजलगायत भौतिक सामग्रीको अभाव	स्वास्थ्य संस्थाको लागि आवश्यक फर्निचर, औसधि र्याक ,स्टिल दराज खरिद	चालु आ.व.भित्र	स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्य शाखा	परियोजना
११	पालिकामा (Emergency) सेवा सञ्चालन नहुँदा जनसमुदायलाई कष्ट	जगन्नाथपुर आधारभुत अस्पतालमा Emergency सेवा सञ्चालनका आवश्यक जनशक्ति, उपकरण तथा व्यवस्थापन	चालु आ.व.भित्र	स्वास्थ्य संस्था,	स्वास्थ्य शाखा

संघ र प्रदेश (जिल्ला), पालिकाबाट गरिएका अपेक्षाहरू:

संघ संग गरिएका अपेक्षा :

१. स्वास्थ्य संस्थाको दरबन्दी पुनरावलोकन गरि , दरबन्दी अनुसार कर्मचारी पदपूर्ति गर्नु |
२.स्वास्थ्य संस्थाहरुको भवन मापदण्ड अनुसार निर्माण गर्नु |
३. स्वास्थ्यसम्बन्धी स्पष्ट नीति, मापदण्ड तथा निर्देशिका समयमै उपलब्ध गराउने।
४.आवश्यक स्वास्थ्य सामग्री, औषधि, खोप तथा उपकरणको नियमित आपूर्ति र व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने।
५.संघीय ससर्त स्वास्थ्य कार्यक्रमका लागि पर्याप्त बजेट तथा स्रोत सुनिश्चित गर्ने।

प्रदेश र स्वास्थ्य कार्यालय संग गरिएको अपेक्षा

१..प्रदेशस्तरीय स्वास्थ्य कार्यक्रम पालिकासँग प्रभावकारी रूपमा समन्वय गरी सञ्चालन गर्ने।
२..तालिम, अभिमुखीकरण तथा स्वास्थ्यकर्मीको क्षमता अभिवृद्धिमा सहयोग गर्ने।
३..आवश्यक औषधि, उपकरण तथा स्वास्थ्य सामग्रीको आपूर्तिमा सहजीकरण गर्ने।
४..विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा तथा प्राविधिक जनशक्तिको परिचालनमा सहयोग गर्ने।
५..पालिकाको स्वास्थ्य कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा आवश्यक पृष्ठपोषण दिने|
६. स्वास्थ्यसम्बन्धी तथ्याङ्कको गुणस्तर सुधार, विश्लेषण तथा प्रयोगमा सहयोग गर्ने।
७ .स्वास्थ्यकर्मीलाई आवश्यक तालिम तथा क्षमता विकासका अवसर उपलब्ध गराउने।

संघ र प्रदेश (जिल्ला), पालिकाबाट गरिएका अपेक्षाहरू:

पालिकाबाट गरिएका अपेक्षाहरु

१. नियमित औषधि तथा औषधिजन्य सामाग्रीहरुको व्यवस्था मिलाउनु
२. दरबन्दी अनुसार कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नु
३.स्वास्थ्य कार्यक्रमहरुको लागि प्रयाप्त बजेट तथा श्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्नु
४.स्वास्थ्य संस्थाहरुको भौतिक पूर्वाधारमा सुधार गर्नु
५.नियमित तालिम तथा क्षमता विकास को कार्यक्रम संचालन गर्नु
६.स्वास्थ्य संस्थाहरुमा नियमित अनुगमन तथा पृष्ठ पोषण गर्नु
७. स्वास्थ्य कार्यक्रमहरुको नियमित अर्धबार्षिक तथा बार्षिक समिक्षा गर्नु
८.उत्कृस्ट स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई प्रोत्साहन गर्नु

स्वास्थ्य परिक्षण पश्चात खोप सेवाको सुरुवात कार्यक्रम

समुदाय स्तरमा नसर्ने रोगको स्क्रिनिंग कार्यक्रम

खोप कार्यक्रममा जनप्रतिनिधि र कर्मचारी

कुष्ठरोग खोजपडताल

बालबालिकाको कुपोषण Screening

CBIMNCI Refresher Training

पोषण मैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा

महिला सामुदायिक स्वास्थ्य सयम सेविका दिवस मनाउदै

स्वास्थ्य संस्थाहरुको न्यूनतम सेवा मापदण्ड

स्वास्थ्य सस्थाहरुको न्यूनतम सेवा मापदण्ड

HMIS/DHIS2 onsite coaching

किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य संस्था अनुगमन

PAMS V2 onsite coaching

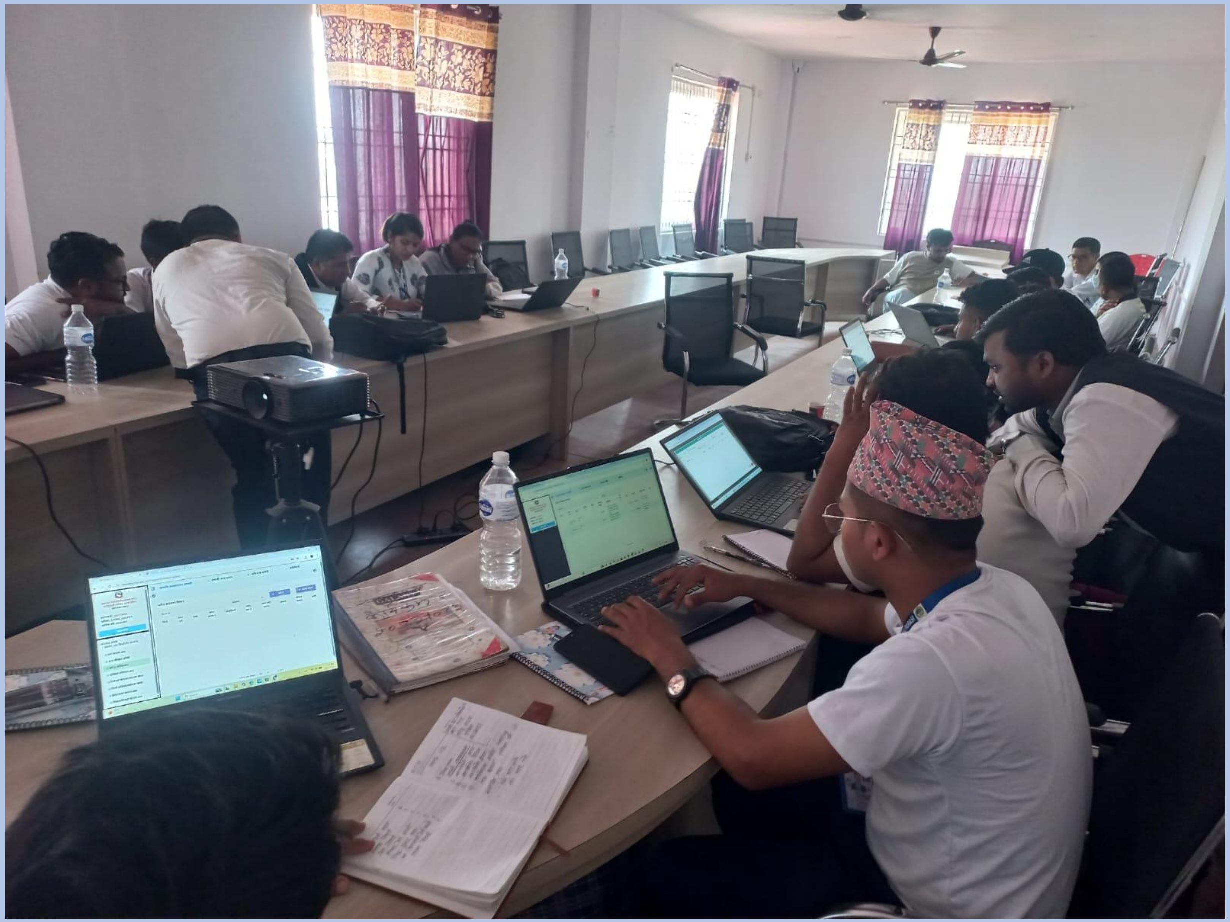

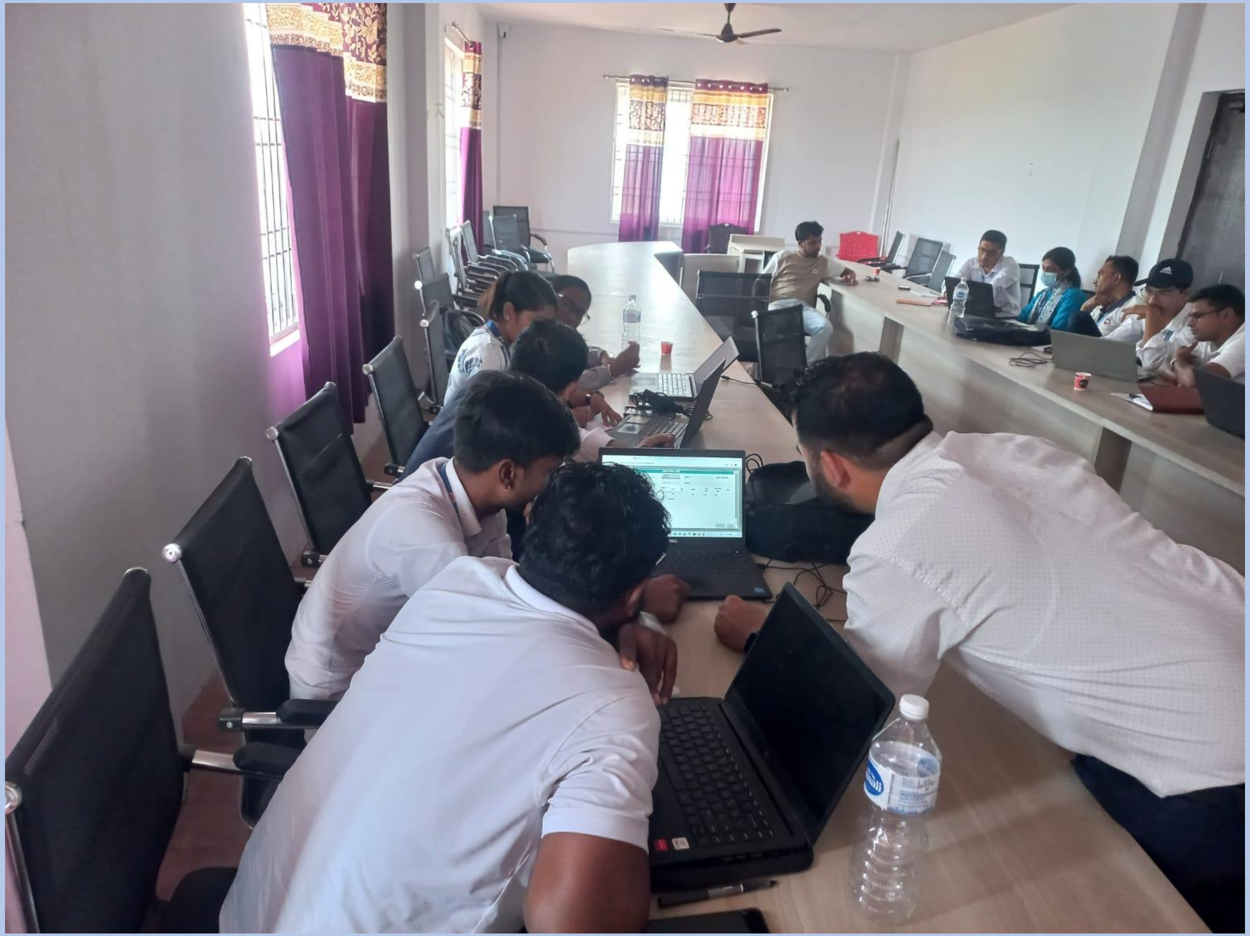

TB screening via AI

VIA Screening

अन्तराष्ट्रिय नर्स दिवस मनाउँदै

ROUSG सेवा समुद्घाटन

खानेपानी परिक्षण

सामुदायिका परिचालन

सुनौलो १००० दिनका गर्भवती तथा सुत्केरी आमाहरु र
किशोरीहरुलाई सुरक्षित मातृत्व सेवा, पोषण सेवा
परिवार नियोजन सेवा तथा स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रवाह हुने
विभिन्न स्वास्थ्य सेवाहरु सम्बन्धी
अभिमुखीकरण एवं स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम
प्रतापपुर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
मिति:
स्थान:

धन्यवाद